't Vagevenster 33

Heemkundevereniging

BERCHS-HEEM

Heemkundevereniging
BERCHS-HEEM
anno 19 maart 1992

Bestuur Heemkundevereniging Berchs-Heem

Gerard van der Linden voorzitter	Het Reut 103 5351 TB Berghem	06 24635166	gvdl@kabelfoon.nl
Willy van Erp vicevoorzitter	Burg. van Erpstraat 70 5351 AZ Berghem	0412 401356	willyerp@hotmail.com
Ria Boeijen secretaris	E. Aldrinstraat 3 5351 GR Berghem	06 53726742	riaboeijen4@hotmail.com
Lambert van Hintum penningmeester	Clausstraat 5 5351 CJ Berghem	0412 402515 06 50848587	lambertvanhintum@hotmail.com
Dora van Ravensteijn-Schraven bestuurslid	Broekstraat 10 5351 NC Berghem	0412 401127	gerritendora@gmail.com
Ineke Mulders bestuurslid	Pachthoeve 15 5351 RP Berghem	0412 402901	mulders2010@kpnmail.nl
Gerard Hoeks bestuurslid	J. Gagarinstraat 21 5351 HA Berghem	0412 401844	fam.hoeks@planet.nl

Jan van den Burgt erelid	Jo Hoeks-van Thiel † erelid	Herman van de Camp † erelid

Fotogroep contactpersonen	Ineke Mulders	0412 402901	mulders2010@kpnmail.nl
Redactie 't Tussedurke	Jan van der Burgt Ria Boeijen	0412 401183 06 53726742	janenjos@ditadres.com riaboeijen4@hotmail.com
Redactie 't Vagevenster	Lambert van Hintum Gerard Hoeks Matt Megens	0412 402515 0412-401844 0412-401739	lambertvanhintum@hotmail.com fam.hoeks@planet.nl mailmegens@gmail.com

Aanleveren kopij: Indien mogelijk digitaal, tekst in Word
Aangeleverd materiaal (foto's e.d.) wordt geretourneerd

Lidmaatschap: € 20,00 per jaar — Losse nummers 't Vagevenster: € 5,00 excl. verzendkosten

Secretaris - riaboeijen4@hotmail.com - web-site: **www.berchs-heem.nl** - E-mail **info@berchs-heem.nl**
IBAN NL38 RABO 0106 5168 17 of IBAN NL19 INGB 0007 9480 52
t.n.v. Heemkundevereniging Berchs-Heem - HR-nr. V 219728

Heemkundevereniging
BERCHS-HEEM
anno 19 maart 1992

Beste leden,

Voor u ligt Vagevenster nr. 33
Een nummer geschreven door Gerrit Bimbergen, geheel gewijd aan de bijna 70-jarige geschiedenis van Scouting Berghem. Gerrit heeft jarenlang met veel plezier en niet aflatende tomeloze inzet leiding gegeven aan verschillende takken van deze bloeiende vereniging.
Daarnaast was hij in het verleden bedenker, grondlegger èn bouwheer van het eerste echt moderne en comfortabele onderkomen van de club, het inmiddels gesloopte gebouw 'de Ruimte'.
Gebouwd met in de huidige tijd niet meer te realiseren hulp van talrijke vrijwilligers, jong en oud.

Scouting Berghem, wie is er geen lid van geweest kun je je gevoeglijk afvragen.
Duizenden Berghemnaren, jongens, meisjes, van kleuters tot jongvolwassenen hebben er een belangrijk deel van hun jeugdige vrije tijd door mogen brengen.
Een vereniging die spelenderwijs orde, discipline, kameraadschap en vele vaardigheden aan haar leden bijbracht. Spannend bovendien!
Zowel in spel als de mogelijkheid om buiten je regio op reis te gaan, in de vorm van zomerkampen of weekend. Scouting verruimde je blik op de wereld.
Je leerde er samen te werken, goed met elkaar om te gaan en voor elkaar op te komen.
En verder tal van vaardigheden die in het latere leven nog goed van pas zouden komen.
Van een eenvoudige maaltijd koken, het stoken van 'n vuurtje met halfnat hout tot een oerstevige knoop leggen, om maar wat willekeurige zaken bij naam te noemen.

Voor de foto's hebben we in samenwerking met de auteur een vrij willekeurige keus gemaakt uit Gerrit's persoonlijk archief, zo goed mogelijk passend bij de beschreven periode.
Namen en onderschriften ontbreken veelal, ingegeven doordat soms niet alle persoonsnamen bekend zijn.
De foto's treffen wel uitstekend de sfeer en beleving zoals die is geweest. De selectie is zeer beperkt, Gerrit heeft er nog honderden meer, die gebundeld een prachtig beeld zouden kunnen vormen van de langjarige historie van de vereniging.

Gerrit vertelt ons een deel van de scouting geschiedenis, van de oprichting kort na de oorlog tot het midden van de zeventiger jaren. De redactie heeft de lokale geschiedenis nog aangevuld met enige extra informatie over de oprichter van de wereldwijde scouting beweging, Robert Baden Powell.
Er kan daarbij enige overlap zijn ontstaan met de inleiding van het artikel van Gerrit Bimbergen.

De redactie

Robert Baden-Powell

Robert Stephenson Smyth Baden-Powell (Londen, 22 februari 1857 – Nyeri, 8 januari 1941) was een luitenant-generaal in het Britse leger, schrijver en de grondlegger van scouting.
Nadat hij van de Charterhouse School afkwam, diende Baden-Powell van 1876 tot 1910 in het Britse leger in India en Afrika. In 1899, tijdens de Tweede Boerenoorlog in Zuid-Afrika, verdedigde hij succesvol de stad Mafikeng. Gebaseerd op ervaringen en ideeën van zichzelf en anderen ontwierp Baden-Powell een jeugdspel dat in 1908 uitkwam als het boek 'Scouting for Boys'.
Terwijl hij dit schreef, testte hij zijn ideeën en methodes tijdens een kamp op Brownsea Island dat op 1 augustus 1907 begon, en vandaag de dag wordt gezien als het begin van scouting.
Nadat hij getrouwd was met Olave St. Clair Soames, gaven hij, zijn vrouw en zijn zus Agnes leiding aan de scouts en de gidsen. Baden-Powell bracht zijn laatste jaren door in Nyeri, Kenia, waar hij in 1941 stierf.

Jeugd

Robert Stephenson Smyth Baden-Powell werd geboren in Londen als zoon van de wiskundeprofessor en dominee Baden Powell en diens derde vrouw Henriette Grace Smyth Powell, een dochter van admiraal William Smyth. Professor Powell publiceerde over wiskunde, fysica, theologie en filosofie en vocht voor het principe dat wetenschappelijke vooruitgang, waaronder de theorieën van Darwin, samengaat met christelijke godsdienst. Na Robert worden zijn zus Agnes en zijn jongste broer Baden geboren en overlijdt zijn broer Gus. Mevrouw Powell werd in 1860 weduwe en ter herinnering aan haar man werd diens voornaam 'Baden' toegevoegd aan de achternaam en zo wordt de familie bekend als Baden-Powell. De eerste ervaring van Robert met buitensport was als hij met zijn oudste broers Warington en George, in 1872, een trektocht maakte per kano door Engeland en Wales. Geen verrassing dus dat Robert Baden-Powell later zou schrijven dat hij zijn scoutingleven als waterscout begon. Zijn roepnaam was Stephe, wat hij veranderde in Robert toen hij in 1937 geridderd werd.

Militaire leven

Hij wordt op 19-jarige leeftijd officier in het leger. Zijn gebrek aan wiskundig inzicht blokkeert ook hier een carrière via studie, waardoor hij alleen via actieve dienst in het veld vooruit kan komen. Zijn eerste uitzending is naar India. Daarna volgen plaatsingen in Ghana (West-Afrika), waar hij dienst doet tijdens de Vierde Ashanti-oorlog (1895-1896), en Zuidelijk Afrika, tijdens de opstand van de Matabele in 1896 en de Tweede Boerenoorlog (1899-1902). Zijn vaardigheden als 'verkenner' (Engels: scout) vallen zodanig op, dat hij voor de Britse geheime dienst komt te werken en in 1899 op zijn 43e wordt bevorderd tot (toen de jongste) generaal-majoor. Hij wordt in 1899 tijdens de Tweede Boerenoorlog naar Zuid-Afrika gestuurd om een deel van het Boerenleger weg te houden van de gevechten in het zuiden. Na de Boerenoorlog is Baden-Powell in 1902 en 1903 verantwoordelijk voor de oprichting van de nieuwe Zuid-Afrikaanse politie. Zijn populariteit wordt niet door iedereen in het leger gewaardeerd, waardoor hij in 1903 wordt weggepromoveerd naar Engeland. Baden-Powell wordt geplaatst als inspecteur-generaal van de Britse cavalerie, met als speciale opdracht het ontwerpen van een nieuw opleidingssysteem. Bij zijn terugkeer merkt hij dat door zijn populariteit het boekje Aids to Scouting dat hij geschreven had, bestemd voor de verspieders in het leger, gebruikt wordt door jongens in Engeland en opleidingsinstituten. Ze kopen het bij duizenden en zij spelen een spel als 'B.P. Scouts'.
In 1904 wordt Baden-Powell benoemd tot luitenant-generaal. Zijn baan bevalt hem niet erg, want hij heeft er niet de opleiding voor en het betreft vooral kantoorwerk. Als scouting onverwachts een nieuwe vereniging wordt, ziet hij hier een grote uitdaging. Koning Edward VII vraagt Baden-Powell om zijn militaire loopbaan af te sluiten, omdat hij met scouting meer voor zijn land kan betekenen.

Frederick Russell Burnham was reeds een beroemde verkenner toen hij bevriend raakte met Baden-Powell tijdens de Tweede Matabele oorlog. Baden-Powell was een onderscheiden officier van de cavalerie, een expert in het buiten overleven en stond bekend als de beste jager van Indië. Tijdens de belegering van Bulawayo reden de twee mannen vaak samen patrouilles in de Matabo-heuvels. Het was in deze Afrikaanse heuvels dat Burnham voor het eerst Baden-Powell kennis liet maken met de tradities en werkwijzen van de autochtone Amerikaanse volkeren. Hij liet Baden-Powell ook kennis maken met houtbewerking. Baden-Powell was zo onder de indruk van Burnham's talenten dat hij hem bestookte met vragen. Het was tijdens deze periode dat Baden-Powell zijn Stetson-hoed en halsdoek begon te dragen, wat later zijn belangrijkste kenmerk zou worden. Beide mannen beseften dat de oorlogsvoering grondig aan het veranderen was en dat het Britse leger zich diende aan te passen. Tijdens hun gezamenlijke verkenningsopdrachten bespraken beide mannen trainingsprogramma's voor jonge mannen gedurende welke ze zouden leren te ontdekken, verkennen, sporenzoeken, houtbewerken en voor zichzelf te zorgen. In Afrika was er niemand met meer talent in deze disciplines dan Burnham.

In Zuid-Afrika krijgt Baden-Powell veel brieven waarin jongens om advies vragen. Als hij terugkomt in Engeland merkt hij hoe populair een klein zakboekje is dat hij over militair verkennen heeft geschreven. Er wordt veel druk op hem uitgeoefend om van het verkennen een spel te maken en uiteindelijk publiceert hij dit in het boek Scouting for Boys (Verkennen voor jongens). Baden-Powell gebruikte voor dit boek ook ideeën uit andere jeugdbewegingen zoals de 'Woodcraft Indians' van Ernest Thompson Seton en de 'Sons of Daniel Boone' van Daniel Carter Beard uit Noord Amerika en de 'Boys' Brigade' van William Alexander Smith uit Groot-Brittannië. Het is een spelplan dat bedoeld is voor gebruik door jeugdorganisaties, maar overal in Engeland beginnen groepjes jongens zelf groepen op te richten. Hierdoor wordt Baden-Powell gedwongen om een eigen scoutingorganisatie op te richten. Baden-Powell verfijnde dus het concept van scouting en werd op die manier de oprichter van de Internationale Scoutsbeweging. Burnham wordt de vader van de scoutsbeweging genoemd.

Burnham en Baden-Powell onderhielden een nauwe vriendschapsband gedurende de rest van hun leven. Het vertrouwelijkheidszegel van de briefwisseling tussen Burnham en Baden-Powell, dat opgeslagen ligt bij de universiteit van Yale, verviel in 2000. Hierdoor kreeg men een nieuw beeld van de diepte van hun vriendschap en hun liefde voor het scoutisme. In 1931 las Burnham de toespraak voor bij het benoemen van een berg in Californië naar zijn goede vriend: Mount Baden-Powell. Hun vriendschap en status van gelijken in de wereld van het scoutisme werd gesymboliseerd door het vernoemen van de naburige berg naar Burnham: Mount Burnham.

Olave Baden-Powell

Tussen 1911 en 1913 maakt Robert Baden-Powell een wereldreis om de start van scouting te stimuleren op alle vijf de werelddelen. Tijdens de reis, met het schip Arcadian, ontmoet hij begin 1912 Olave St. Clair Soames, met wie hij in oktober van dat jaar huwt. Hij was over de vijftig toen de verkennersbeweging goed en wel op gang was en de meeste mensen moeten gedacht hebben dat hij een verstokt vrijgezel zou blijven. Het was daarom een prettige verrassing, toen men hoorde dat hij ging trouwen met miss Olave St. Claire Soames, in 1912. Op 30 oktober 1913 wordt hun eerste kind, Peter, geboren. De Baden-Powells krijgen nog twee dochters, te weten Heather Grave (1915), die in 1940 trouwt met Commander John King, en Betty St. Clair (1917) die in 1936 trouwt met Gervas Clay. Kleinzoon Robert jr. is in de Britse scouting actief.

Lord en Lady Baden-Powell bezoeken in 1918 Spanje en Portugal. Ze vestigen zich met hun gezin op het buiten Bentley, dat ze Pax Hill (vredesheuvel) noemen. Ze wonen er tot 1939. Het werd een begrip in de toenmalige scouting- en guiding-wereld.

In 1929 wordt Robert Baden-Powell als baron in de adelstand verheven. Hij kiest de naam 'Baron Baden-Powell of Gilwell'. Daarmee verbindt hij zijn naam aan het internationale trainingscentrum bij Londen. In ditzelfde jaar maken de Baden-Powells reizen naar India en Afrika. In 1932 komt hij weer naar Nederland, waar hij het nationale kamp in Wassenaar bezoekt. Hij ontvangt voor zijn verdiensten in het Kurhaus te Scheveningen het Grootkruis in de Orde van Oranje-Nassau. Ook krijgt hij de Wateler Vredesprijs, terwijl zijn echtgenote ondertussen onder andere Polen bezoekt.

In 1933 publiceert hij zijn memoires onder de titel 'Lessons of a Lifetime'.

In 1939 verlaten Lord en Lady Baden-Powell Engeland voorgoed om zich te vestigen in Nyeri, Kenia. Lord Somers volgt Robert Baden-Powell in 1941 op als Chief Scout van het Britse Wereldrijk.

Grafsteen, Robert en Olave Baden-Powell in Nyeri, Kenia

Overlijden

Op 8 januari 1941 overleed Robert Baden-Powell in zijn woning 'Paxtu' in Nyeri in Kenia, op bijna 84-jarige leeftijd. Op zijn verzoek werd hij daar begraven, net buiten het Mt. Kenia National Park op de weg naar Treetops, de beroemde lodge waar Prinses Elizabeth hoorde dat ze koningin werd. In Londen werd in Westminster Abbey een massaal bezochte herdenkingsdienst gehouden in aanwezigheid van onder anderen Koning George VI, minister-president Winston Churchill en ambassadeurs van vele landen waar scouting en guiding zijn gevestigd. Aan de scoutingbeweging laat hij zijn laatste boodschap na. Peter Baden-Powell volgde zijn vader op als de tweede Baron Baden-Powell of Gilwell.
Naast het scouts en het gidsen logo, zijn op het graf van Baden-Powell en zijn vrouw ook twee concentrische cirkels te zien. Dit maakt deel uit van het door scouts gebruikte sporen systeem om te navigeren. Dit teken heeft als betekenis *'einde van het spoor'*, in het Engels betekent dit spoor *'Going home'* of *'I have gone home'* wat vrij vertaald wilt zeggen *'Ik keer terug naar huis'* of *'Ik ben naar huis teruggekeerd'*

Uitspraak van zijn achternaam

Robert Baden-Powell bedacht zelf een rijmpje; *'Child, girl, maiden,* sounds like *Baden, Christmas is noël,* think of *Powell'*. In het Nederlands rijmt *'Baden'* dus op *'reden'* en *'Powell'*, met de nadruk op de laatste lettergreep, op *'jawel'* en *'bel'*.

Scouting Berghem 70 jaar jong

Of ik een stukje wilde schrijven, over de Verkenners in Berghem van vroeger en de Scouting van nu, was de vraag, voor de eigen groep en voor het blad 't Vagevenster van Berchs-Heem.
Ik zei; dat kan, een stukje van 1 of 2 kantjes is toch snel op papier gezet.
Dan begin je eraan, waar zal ik beginnen?
Het mooiste is natuurlijk een totaal overzicht, maar dat is over een periode van 1945 tot en met 2010 wel 65 jaar, dat wordt toch een hele klus.

Tegelijkertijd bedacht ik, dat er nog enkele mensen zijn, die er 70 jaar geleden mee zijn begonnen en de scouting allang hebben verlaten, maar nooit zijn vergeten
En dat er in de tussentijd wel duizenden jongens en meisjes lid zijn geweest, en dat ik de enige ben die bij de hele periode betrokken is gebleven.

Dan maar een paar kantjes meer. Dit is dè kans om nog wat geschiedenis van Scouting Berghem op papier te krijgen. Om te beginnen wil ik de 70 jaar in 4 delen gaan splitsen met de opmerking dat ik meer zal vertellen over de verkenners en rowans dan over de andere groepen zoals bevers, welpen, kabouters, gidsen en scouts, eenvoudigweg omdat ik daar minder mee heb opgetrokken, maar die bloeiende takken van Scouting Berghem zijn daarom niet minder boeiend geweest.

Deel A. De jaren van 1945 tot 1960
15 jaar welke ik deels niet actief heb meegemaakt wel betrokken en uit stukken en overlevering vertel.

Deel B. De jaren van 1960 tot 1975
15 jaar volop actief als leiding bij de verkenners en rowans, groepsleider en bouwen van de Ruimte.

Deel C. De jaren van 1975 tot 1990
15 jaar druk met bestuurszaken als, oprichting van meisjesgroepen, omzetten naar stichting scouting.

Deel D. De jaren van 1990 tot 2010,
20 jaar als begeleider in allerlei zaken, meer achter de schermen als ondersteuning.

Lord Baden-Powell

De jeugdbeweging 'Verkennen voor Jongens' is overgekomen vanuit Engeland en opgericht door Lord Baden-Powell.
Geboren in Paddington Engeland, 22 Februari 1857.
Robert Baden Powell was een van de jongste kinderen van een groot gezin, zijn vader stierf toen hij 3 jaar oud was, als jongen is hij opgevoed door zijn broers en vrienden op straat.
In 1870 ging hij in de stad naar school en in 1876 ging hij in het leger en was al snel officier.
Hij zette zijn mannen aan om hun gezond verstand te gebruiken en om zelf verantwoordelijkheid te dragen.
Tijdens de vele zwerftochten zag hij hoe hulpeloos vele jongens waren in het gebruiken van de natuur en het zorgen voor zichzelf.

Hij besloot zijn kennis over te brengen aan de jongens door het schrijven van boeken.
Toen deze populair en veel gelezen werden en ook nageleefd, besloot hij in 1908 uit het leger te stappen en zich geheel in te zetten voor de jeugdvereniging: verkennen voor jongens, die later uitgroeide tot een wereld omvattende beweging met honderdduizenden leden.
In 1910 werden de eerste groepen in Nederland opgericht.
Hij leerde de jongens niet alleen spoorzoeken en sluipen, maar ook wat iedere jonge man kan doen om sterk en handig te worden en zo een steun kan zijn voor zijn medemens.

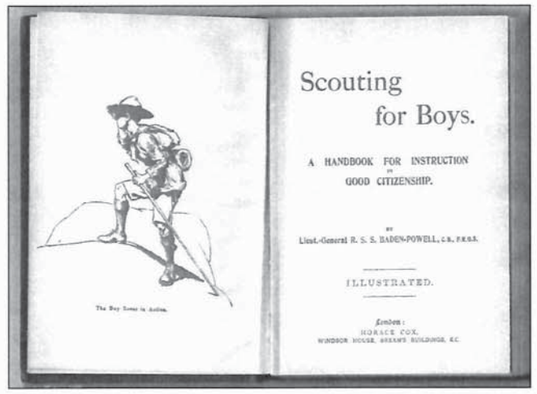

Op oudere leeftijd trouwde hij in 1912 met Miss Olave St.Clair Soames. Geb. 22-02-1889.
De Lady bleek een geweldige steun voor de padvindsters te zijn, die ook in 1916 naar Nederland kwamen. De Lord stierf toen hij 83 jaar was op 8 Januari 1941 in Nyeri Kenia en werd daar ook begraven. In Londen werd in West Minster Abbey een herdenkingsdienst gehouden,bezocht door veel hoogwaardigheidsbekleders.
De Lady ging door, werkte hard, in 1973 is zij voor het vele werk uitgeroepen als vrouw van het jaar door de Verenigde Staten. Zij is overleden op 25-06-1977.

Deel A van 1945 tot 1960
Het ontstaan

In Berghem is 'De Verkennerij', zoals de algemene benaming was in die tijd, tot leven gekomen in de nadagen van de tweede wereldoorlog 1940-1945, wij waren hier in het Zuiden al bevrijd in het najaar van 1944, maar boven de grote rivieren pas in mei 1945.

Kapelaan van Hoeckel kreeg pas op het allerlaatste moment te horen, dat er een Verkenners-leiderscursus gegeven ging worden in Oss, hij nam direct contact op met de leiders van de 'Jonge wacht', maar deze waren verhinderd, daarom moest hij snel andere gegadigden zien te vinden en zijn keus is toen gevallen op Frans van Erp (zoon van de directeur van de melkfabriek), Jan van Zummeren (zoon van Tinus de Schilder) en Antoon Loeffen (zoon van Zus Loeffen), 3 middenstands-zonen als tweede keus, later bleek het een gouden stel te zijn.

Kapelaan van Hoeckel was een enthousiaste jonge geestelijke, die zich sterk aangetrokken voelde tot de jeugd, tijdens de oorlog betekende hij o.a. veel voor de onderduikers en het verzet. Voorheen had hij via zijn broers in Den Bosch reeds kennis gemaakt met de Verkennerij.

Een troep verkenners in zijn eigen parochie was midden in de roos. Van de 'Mesterschool' aan het Mollenstrutje, de huidige Willibrordusstraat kregen zij een lijst met namen van jongens van 12 jaar doorgespeeld. Als beginnende troep mocht je alleen jongens van die leeftijd hebben, in een weekend was alles beklonken, iedereen werkte mee, in die tijd kon alles, het grote avontuur was begonnen.
De oprichtingsvergadering was in het noodhospitaal van de kleuterschool aan de Molenweg. Aanwezig waren
Dhr. Jac. Gielen, Jan Broess, Louis van Hintum, Hein Hoeks, Gerrit Verhamme, Wim Boeijen en Jan van Hintum, Kapelaan van Hoeckel en de toekomstige leiders Dhr. Jan van Zummeren, Antoon Loeffen en Frans van Erp.
De eerste bijeenkomst was op 9 mei onder een lantaarnpaal in het 'Mollenstrutje' en later in villa Sjing-Sjing, een oude boerderij in dezelfde straat.
De officiële oprichting van de P.G. Frassati groep, met de verkenners, was op 25 Mei 1945. Als groepsnaam werd gekozen voor **'Pierre Giorgio Frassati'**, hij was begin 20e eeuw een veelbelovend student in Turijn, zoon van een Italiaanse krantenuitgever, hij was heel sportief, trok er op uit de natuur in en deed aan bergbeklimmen.

Pierre Giorgio Frassati

Hij studeerde hard, was altijd opgeruimd van geest, maar nog voor hij 20 jaar oud was, kreeg hij te horen, dat hij aan een jeugdziekte leed en niet lang meer te leven had.
Toch leerde hij door, ging schilderen en schrijven, ondanks zijn wetenschap genoot hij van elke dag die hij kreeg en was een steun voor zijn omgeving.

Geboren op 6 april 1901, met 24 jaar jong is hij overleden, op 4 juli 1925. Bij de oprichting van onze groep, sprak zijn korte inspirerende levensverhaal de oprichters zo sterk aan, dat zij hem kozen als groepspatroon.

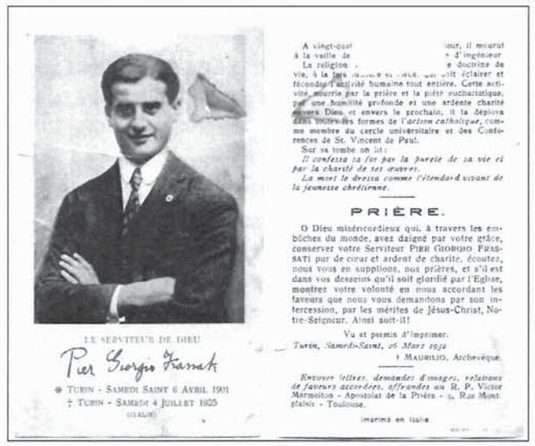
LE SERVITEUR DE DIEU
Pier Giorgio Frassati
✻ TURIN - SAMEDI SAINT 6 AVRIL 1901
† TURIN - SAMEDI 4 JUILLET 1925

A vingt-quat[illegible] jour, il mourut
à la veille de [illegible] + d'ingénieur
La religion [illegible] e doctrine de
vie, à la fois [illegible] qui sont éclairer et
féconder l'activité humaine tout entière. Cette activité nourrie par la prière et la piété eucharistique, par une humilité profonde et une ardente charité envers Dieu, et envers le prochain, il la déploya dans toutes les formes de l'action catholique, comme membre du cercle universitaire et des Conférences de St. Vincent de Paul.
Sur sa tombe on lit:
Il confessa sa foi par la pureté de sa vie et par la charité de ses œuvres.
La mort le dressa comme l'étendard vivant de la jeunesse chrétienne.

PRIÈRE.

O Dieu miséricordieux qui, à travers les embûches du monde, avez daigné par votre grâce, conserver votre Serviteur PIER GIORGIO FRASSATI par de cœur et ardent de charité, écouter, nous vous en supplions, nos prières, et s'il est dans vos desseins qu'il soit glorifié par l'Eglise, montrez votre volonté en nous accordant les faveurs que nous vous demandons par son intercession, par les mérites de Jésus-Christ, Notre-Seigneur. Ainsi soit-il!

Vu et permis d'imprimer.
Turin, Samedi-Saint, 26 Mars 1932
† MAURILIO, Archevêque.

Envoyer lettres, demandes d'images, relations de faveurs accordées, offrandes au R. P. Victor Marmotton - Apostolat de la Prière - 5, Rue Montplaisir - Toulouse.

Imprimé en Italie

Al snel na de oprichting kwamen Jan van Rodijnen en Thiel Hoeks zich aanmelden om ook lid te worden van de groep, maar omdat zij pas 15 jaar waren ging dit volgens de statuten eigenlijk niet. Maar met wat improvisatie kregen zij de functie van troepleiders, helpen met klasse eisen en spelen uitzetten e.d. en waren zo een echte steun voor de leiding.

Een uniform zo vlak na de oorlog was een groot probleem.
Textiel en stoffen waren schaars en duur.

Soldatenkleding bracht de oplossing, handige moeders maakten wat we nodig hadden, knipten en naaiden voor elk lid een uniform.
De jongens van het Veld (nu Molenweg) hadden ook uniformen van het leger, waren nog geen lid van de verkenners, vlak voor het zomerkamp kwamen zij zich aanmelden om mee te mogen op kamp, een extra grote legertent ging mee en de Veldmuizen-patrouille was geboren inclusief onze latere verkennersleider Tini van Gaal.

Om op kamp aan eten te komen moesten er brood- en vleesbonnen mee genomen worden, Daarnaast ook veel groenten uit de tuin van iedereen die wat kon missen, ging in kisten mee naar het eerste zomerkamp in 1947, in Vorstenbosch en daarna naar Bergeijk en Heijen.
Om te slapen gingen er dekens mee, of wat daar voor doorging en die werden dan met grote spelden dicht getrokken en als het koud was gingen er ook jassen e.d. overheen, het was aanpassen, maar de lol was er niet minder om, een geweldige belevenis.
In 1946 kregen wij onder leiding van Ans Cox

en Tonny van Vucht onze eerste welpenhorde die op 2 Februari werd geïnstalleerd.
Door die uitbreiding moesten we ook een groter onderkomen hebben, we verhuisden naar de schuur van L.van de Heuvel, bijnaam *Lee de Pracht*, aan de Burg.van Erpstraat naast Jan Jordens, bijnaam *Jan de Mol*, de timmerman.

Hier hebben we vele jaren, met veel plezier en veel dank aan de eigenaar voor het bijna belangeloos ter beschikking stellen van deze ruimte doorgebracht.
Als we meer leden kregen moest er weer een verdieping met schotten worden bijgetimmerd.

Op 12 November 1950 bij het overgaan van de oudsten naar de stam onder leiding van oubaas Antoon Loeffen en later ook aalmoezenier Mostermans, verhuisden zij naar de 'gascel' in het Kruiwagenstraatje op de grens van Herpen, deze was eerder gebruikt om beesten te ontsmetten. Na een grote en langdurige verbouwing was de hut wel geschikt, maar veel leden waren toen al vertrokken.

Later zijn we weer verhuisd naar het bondsgebouw naast de kerk, waar we de ruimte achter en onder het podium ter beschikking kregen van het kerkbestuur. Daar is tijdens de bijeenkomsten veel kou geleden, omdat er wel een kachel instond, maar de olie was nog steeds schaars en duur. Als je daar wat van zei, was altijd het antwoord: verkenners hebben het niet koud, niet zeuren!

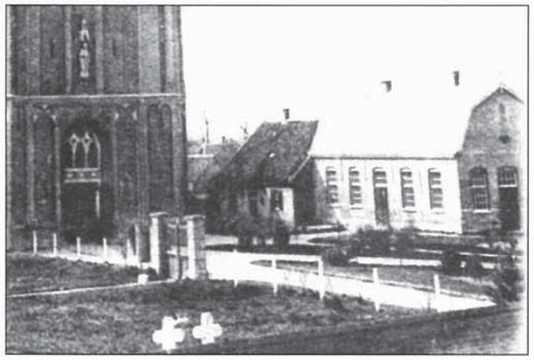

Meer verhalen uit die tijd: Jan van Zummeren onze hopman was een man van prestaties, hij kon uren lang stevig door fietsen, als de verkenners dan vroegen om te pauzeren en wat te drinken zei hij: "In het volgende dorp heb ik een verrassing en gaan we drinken"
En jawel daar stond midden op het plein een grote dorpspomp, genoeg te drinken en kosteloos.
Zelf ging hij met de fiets 6 weken op vakantie in het buitenland, hij vertrok met 5 gulden op zak en kwam terug met het dubbele bedrag, had dan veel gezien, steeds bij boeren gewerkt voor kost en onderkomen en vaak nog een paar centen toe, daar kon hij dan uren over vertellen.

Lambert van de Heuvel was ook een man die niet snel opgaf, tijdens een trektocht met de senioren groep door België brak al vrij snel de zadelpen af van zijn fiets. Vervangen was in die tijd niet zo simpel, dus bleef hij nog 2 weken door fietsen halfzittend op de stang!
Tinie van Oorsouw ook bij de senioren in België miste tijdens een afdaling de afslag naar rechts en ging in volle vaart links naar beneden, enkele kilometers verder was hij de groep kwijt, dus wachten maar op de rest. Dat deed de groep ook en na een paar uur gingen zij terug om te zoeken.

Tinie ging verder om 's avonds op de afgesproken plek te zijn die in het draaiboek stond. Dit bleef hij de laatste week ook vol houden, de groep was door het oponthoud en de terug reis om te zoeken een dag achter op het schema, als zij bij de volgende overnachtingplaats kwamen kregen zij te horen, die jongen met bril, ja Tinie is hier gisteren al geweest en was dan ook een dag eerder thuis dan de rest. Wat gezellig... samen op vakantie!
In 1955 is er maanden lang hard gewerkt aan de nieuwe witte tenten, die door de leiding zelf zijn gemaakt, de materialen zijn door enkele gulle dorpsgenoten geschonken en met vakkundige hulp van Cisca Hoeks, de zuster van Thiel in elkaar gezet. Het was een heidens karwei.

Eerst goed het tentstof uitmeten, knippen, dan onder een oude trapnaaimachine met 3 man vasthouden en voor een groot deel met de hand afwerken, zoals ritsen inzetten en haringlussen vastmaken, maar het resultaat was geweldig.
4 Nieuwe witte tenten die op 31 juli door Pastoor van Weerd werden ingezegend onder aanwezigheid van burgemeester van de Akker en commissaris van Hoek die ook de 2 nieuwe leidsters kwam installeren, Mieke van Erp en Nel van de Hoeven. Hopman Jan van Zummeren verzorgde de rondleiding langs de tenten en wenste allen een goed kamp, de verkenners in Bergeijk en senioren in Ootmarsum.

In 1956 kon op het laatste moment het zomerkamp niet door gaan i.v.m. de ziekte kinderverlamming, polio die er toen in Nederland heerste.
Op 29 Juli in dat zelfde jaar moesten we afscheid nemen van aalmoezenier Mostermans en werden er 2 leidsters geïnstalleerd; Annie van Vugt en Jos van Erp. Ook 5 nieuwe leiders kwamen er bij; Jan van Rodijnen, Lambert van Zummeren, Driek van de Vondervoort, Lambert van den Heuvel en Tinie van Gaal.
Op 12 September is Kees van Aalst de met palen en touw gepionierde toren aan het afbreken, en valt dan met het hele gevaarte over de weg heen bij de pastorie, hij krijgt daardoor een hersenschudding. Dit is de afsluiting van het jaarlijks terugkerende bloemenfeest, waarvoor de toren gebruikt was.

VERKENNERS 12½ JAAR IN BERGHEM

Zij bouwden 1957. een kapel

BERGHEM, 3 nov. Verkenners zijn geen jongens die met wapperende vlaggen en slaande trommen langs onze wegen marcheren. Hun activiteiten beperken zich meer tot hun hoofdkwartier en Gods vrije natuur. Hun voornaamste doel is door zelftraining een flinke kerel te worden die weet wat hij wil en die van doorzetten weet. Dat dit mogelijk is hebben de Berghemse verkenners in de afgelopen 12½ jaar wel bewezen, want groot ontzettend groot waren de moeilijkheden. En ze zijn bijna alle overwonnen. Op 23 februari 1945 werd in het noodziekenhuis (fröbelschool) de eerste oprichtingsvergadering gehouden.

Hier waren o.a. aanwezig de heren. Jac. Gielen, J. Broess, L. van Hirtum, J. v. Hirtum, Fr. v. Erp, H. Hoeks. Ant. Loeffen. Joh. v. Zommeren, G. Verhamme en W. Boeijen.

Als eerste werd een groep welpen opgericht o.l.v. Tonny v. Vugt en Ans Cox.

Op 9 mei volgde de eerste groep verkenners o.l.v. Ant. Loeffen en J. v. Zummeren.

Reeds in 1947 gelukte het het eerste zomerkamp te organiseren in Vorstenbosch. Sedertdien is het zomerkamp een jaarlijks hoogtij voor de verkenners. De huisvesting was wel de allergrootste moeilijkheid. De eerste bijeenkomst werd echt in de verkennersgeest gehouden in de open lucht onder een lantaarnpaal.

Deze ,,openluchtzaal'' werd echter spoedig vervangen door ,,villa Sjing—Sjing''. Deze ,,villa'' was echter verre van ideaal. In juni 1946 werd de verkennerij dan een royaal gebaar van L. v. d. Heuvel uit de Brug. van Erpstraat een schuur tegen zeer lage huur ter beschikking gesteld. In dit gebouwtje werd het spel van verkenners in Berghem tot bloei gebracht. Geen enkele Berghemse verkenner zal deze tijd ooit kunnen vergeten.

In sept. 1950 werd er een eerste groep voortrekkers opgericht o.l.v. Ant. Loeffen. Een grote slag trof deze groep toen in 1954 de heer A. Loeffen in verband met werkzaamheden elders moest vertrekken. Gelukkig vonden de voortrekkers in de enthousiaste kapelaan Mostermans iemand die hun door deze moeilijke tijd heenhielp. In de jaarlijkse ouderavonden vonden de leiders gelegenheid om de ouders en verdere belangstellenden op de hoogte te houden en te brengen van de vorderingen van de verkennerij.

Ook de overgang van welp tot verkenner, die eerst zeer moeilijk te verwezenlijken was, gaat nu door het oprichten van telkens nieuwe groepen zeer vlot. De grote moeilijkheid is echter nog steeds de huisvesting. Het huidige hoofdkwartier dat twintig jongens kan herbergen is veel te klein voor een groep verkenners van bijna 100 man. De plannen en tekeningen voor een nieuw hoofdkwartier zijn klaar. Het wachten is nog slechts op de benodigde financién.

Na 12 jaar hard werken hebben de verkenners er nu een feestdag van gemaakt. Begonnen werd met een H. Mis, waarna gezamelijk ontbijt. Om half 12 werd er in het Gemeenschapshuis een zeer druk bezochte receptie gehouden. Naast de leidsters en leiders van het gehele district waren aanwezig, pastoor A. van Weert, districtscommissaris van Otterdijk uit Oss, terwijl schiftelijke felicitaties werden ontvangen van de diocesane aalmoezenier en burgemeester J. v. d. Akker, welke laatste door ziekte verhinderd was. In de receptiezaal die met vlaggen en foto's was opgesierd waren een magnette van het nieuwe te bouwen hoofdkwartier en werkstukken van de verkenners te bewonderen.

's Middags om twee uur was er een groot apel voor alle verkenners. Het doel van dit spel was het zoeken van een Mariabeeldje. Nadat dit gevonden was werd het in processie overgebracht naar het kapelletje aan de Zevenbergseweg. Dit kapelletje werd in de afgelopen weken door de verkenners zelf gebouwd. Na aankomst alhier werd het Mariabeeldje door de pastoor gewijd en het kapelletje ingezegend. Tot slot zei aalmoezenier kapelaan Reinierse, dat Maria, die nu door de verkenners aan een huis was geholpen, in de nabije toekomst ook de verkenners aan een eigen huis zou helpen. De verkenners van Berghem mogen terugzien op een welbestede periode van hard werken en op een geslaagde viering van dit feit.

In 1957 waren er 2 welpenhordes, 2 verkennersgroepen en 1 voortrekkersstam. Op 21 november herdenken we het 12,5 jaar bestaan van de groep, begonnen met een H. Mis in de kapel bij de zusters, daarna direct naar het gemeenschapshuis, waar de tafels al gedekt stonden voor het gezamenlijke ontbijt. Om half 12 werd er in het gemeenschapshuis een druk bezochte receptie gehouden.

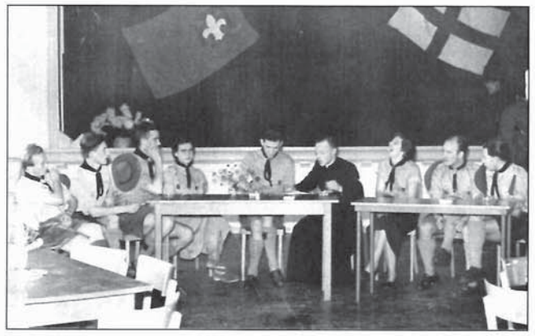

Naast de eigen leiding waren ook pastoor A.van Weert, burgemeester J. v.d. Akker en Commissaris van Otterdijk uit Oss aanwezig. Ter gelegenheid van deze mijlpaal is op de hei aan het Rijsven het Maria-kapelletje gebouwd, door Naris Ruijs, met hulp van de grote verkenners en de leiding, het materiaal kwam van een boerderij uit Lith, waar veel voor moest worden afgebroken als tegenprestatie voor stenen.

Na een speurtocht naar het Mariabeeld door alle verkenners, is dit 's middags ingezegend door de pastoor, waarbij aalmoezenier Reiniers de woorden sprak: "Nu hebben de verkenners Maria aan een huis geholpen, laat Maria nu steun geven om de verkenners een goed onderkomen te geven".

De maquette van het nieuwe hoofdkwartier was al getoond op de receptie.

In 1958 ging ondergetekende voor het eerst als leiding mee op zomerkamp in Heijen met als Hopman Thiel Hoeks en Vaandrig Henk Boeijen. Omdat Henk in militaire dienst zat en dus maar gedeeltelijk mee kon, hadden ze mij gevraagd om te assisteren.

Wat mij sterk is bijgebleven is de manier van waarop Thiel Hoeks met de kinderen omging, echt een vader, ook het geduld en het begrip.

Een bijzonder ervaring was verder elke avond bij de Mariahoek, speciaal gepionierd om tot rust te komen 's avonds, voordat iedereen naar zijn tent ging. De rust die over de uitgelaten jongens neerdaalde.

In 1959 gingen we weer verhuizen, de houten barak naast het voetbalterrein in de Kapelaan Kitselaarstraat kwam leeg.
Omdat de K.A.J. er mee stopte, mochten wij die gaan gebruiken, een geweldige vooruitgang, een eigen onderkomen, ongekende luxe.

Het was wel een oud gebouw en helemaal van hout dat kraakte en veerde als je er over de vloer liep. Als we dan met 30 jongens in een ruimte aan het stoeien waren was het net of de boel ging inzakken.

Ook de verwarming was weer een grote oliekachel, die nooit ging branden als je hem aan wilde steken. Dan de olieleiding los draaien en er aan zuigen tot er olie kwam, als de olie vervolgens in je mond was heel snel op de kachel aansluiten. Dat dit een vies karweitje was en niet iedereen zo graag deed, moge duidelijk zijn, een keer weet ik nog, dat Tonny Willemsen weer eens de monteur was, die hij later ook professioneel zou worden, hij met de leiding in zijn mond op de knieën zat, zijn broer Nikkie die er bij stond het zo vies vond dat hij steeds stond te spugen in plaats van Tonny.

Vanaf 1959 tot 1967 hebben wij met veel plezier in deze barak doorgebracht.
Daarna weer verhuisd naar een tijdelijke huisvesting, op zolder van het oude pakhuis van de boerenbond aan de Stationsstraat, beneden was de timmerwerkplaats van aannemersbedrijf F.C. Boeijen.

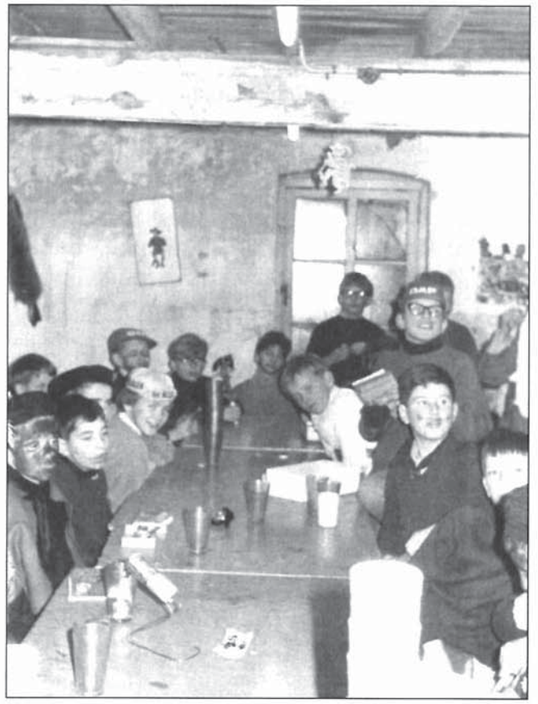

Deze verhuizing was nodig, omdat wij eindelijk vergunning hadden om een nieuw gebouw te realiseren, voor de helft bestemd voor K.M.G. meisjes gilde en de andere helft voor ons, de verkenners, welpen en senioren. De aangewezen bouwplaats was de plek waar tot dan onze houten barak stond, dus tijdelijk verhuizen.

De soldatenuitrusting ging langzaam verdwijnen, daarom even stilstaan bij het uniform.
Gemaakt van degelijk materiaal, een stevige blouse (was ook wel nodig met dat vele stoeien) een bruine manchester ribstof korte broek, nou ja kort... tot over de knieën en daarin een riem met gesp met de Franse lelie.
Onder de broek lange crèmekleurige kousen met groene flossen aan een elastiek net onder de knie, op je hoofd een grote vilten hoed, die voor veel doeleinden gebruikt kon worden, bij regen en bij zon als bescherming, maar ook om water in te halen en te zwaaien als het houtvuur niet wilde branden, ook als wasbak om je te wassen erg handig.

De das opgerold over je blouse had voor elke groep een andere kleur en zo goed te herkennen, toen hadden we een blauwe kleur met er omheen een gele streep, later een kleine ruit in licht bruin. Deze was altijd snel vuil, daarom is later gekozen voor de zwarte, die we nu nog hebben.

Iedereen had in die tijd een stok van ongeveer 150 cm lang met aan het einde een splitsing 'een mik' zoals dat toen heette, hier kon je de slangen goed mee op de grond drukken!

Overigens werd hij daar in Berghem weinig voor gebruikt. De stok was een goede hulp als draagbaar door deze door de mouwen van een jas steken, en als brug te gebruiken over een sloot en kleine afgronden, natuurlijk om te schermen en stokgevechten te houden, intimideren was ook leuk maar mocht zeker niet, wel spannend.

Verder was het verplicht om een schone zakdoek bij te hebben en een koord aan je riem altijd handig. Verder was een dolk een rijk bezit, nodig voor het piepers jassen, blikken openen, roeren en kustwerken snijden in dood hout en meske pikken of landverovertje waren veel voorkomende taken voor de dolk.
Wat beslist niet mocht was in levende bomen snijden, anders kon je dit mooie bezit inleveren bij de staf.

Over land veroveren gesproken: wat was er vroeger toch veel vermaak buiten, nooit was je eigenlijk binnen, meteen na school of in het weekend als je thuis kwam deed je je goeie kleren uit en de oude aan. Veelal een overall met laarzen of klompen, klaar om samen met anderen iets te gaan ondernemen.
In de zomer gingen we met hele groepen naar het '2de brugske bij de stuw' in het Durenseind om te gaan zwemmen in de Hertogswetering. Daar was in de tweede wereldoorlog een bom vlak langs de brug ingeslagen en een groot gat ontstaan, ook de verkenners maakten hier vaak dankbaar gebruik van. En zelfs onze aalmoezenier Kapelaan Schraven was meerdere malen van de partij dit tegen de zin van de pastoor die dit niet mocht weten, daarom de zwemspullen in de boekentas en de pret was er niet minder om. Het grote voordeel was wel dat iedereen leerde zwemmen.

Daar in de omgeving was veel tuinbouw van Lee Vos, wij konden niet altijd voorkomen dat er wel enkele jongens op strooptocht gingen naar aardbeien of 'kroezels' (kruisbessen). Als ze dan ontdekt waren was het hardlopen geblazen met 'de vos' achter je aan. En dat kon soms heel lang duren.

Een ander veel beoefend spel was 'riepen', een fietswiel zonder spaken vooruit proberen te krijgen met een stokje. Helemaal niet zo makkelijk als het lijkt, zeker het inhalen en op tijd stoppen, ook door en over obstakels heen rijden, die uitgezet waren, daar moest veel mee geoefend worden, maar daar hadden we alle tijd voor.

Ook 'centje pikken' was een veel bedreven liefhebberij en zeker niet alleen voor de kinderen, ook veel ouderen deden er nog graag aan mee. Op een dag, bij de uitoefening van dat spel op een braakliggend veldje naast ons ouderlijk huis, stopte de glimmende Ford Mustang van Jan van Deutekom.
Jan was de eigenaar van een bloeiend assurantiekantoor, in goeie doen geraakt, en liet zich daar ook graag op voorstaan. Hij reed even iets terug, stapte in zijn strakke 3-delig pak uit zijn auto en vroeg met glimmende pretoogjes: "Hé jongens, zijn jullie aan het centje pikken? Mag ik ook meedoen?"
Een merkwaardige verschijning natuurlijk, zo'n keurig heertje in kostuum tussen spelende opgeschoten jongens. Hij genoot van het spelletje en wij niet minder van die bijzondere situatie. Wie er uiteindelijk met de pot èn de poet vandoor ging is vervaagd in mijn herinnering maar zeker niet uit te sluiten valt dat dat Jan van Deutekom is geweest.
Hij gaf het niet zomaar weg in elk geval.

Knikkeren was ook bekend, maar dit is nog zolang gebleven dat hier geen uitleg nodig is.

Wel zelf je speelgoed maken zoals 'proppenschieters' van een stuk vlierenhout van ongeveer 20 cm. lang en 6 cm dik. Eerst bewerken aan de buitenkant en het merg eruit halen, zodat er een bus ontstaat waarin je later de proppen in kon doen, dan een handvat maken van ander hout en een stuk betonijzer dat goed in de bus paste, proppen (vruchten van de elzenboom) erin en met een stevige druk de proppen weg schieten. Hoe verder je kwam hoe mooier, erg leuk om te doen. Dat je erg vuil werd van al die sappen zal duidelijk zijn. Het maken van een dergelijk schietwapen was een leuke bezigheid.
Steeds andere en betere technieken kwamen voorbij.

Nu we het toch hebben over schietwapens wat te denken over de zelf gemaakte pijl en boog. Om de juiste stok te vinden van lengte, die je goed kon spannen, moest je een soort bandhout hebben. De pijlen van riet of bamboe waren het beste, maar het ging ook met dun hout en dan de uitrusting, pijlenkoker maken en het beschilderen was een kunst op zich.

Dan hadden veel jonge krijgers de katapult, na lang zoeken had je hem gevonden, een stuk hout uit een boom met de juiste mik, een vertakking van een stam naar twee takken, daar tussen een stuk elastisch materiaal, meestal een stuk van een binnenband, dit dan heel goed met elkaar verbinden, wat best wel moeilijk was en klaar was het wapen. De kogels bestonden uit steentjes, mooie ronde gingen het snelst, ook krallen,bessen van bomen waren leuk, maar er kon van alles in zoals bijv. ijzeren krammetjes, maar als daar iemand mee geraakt werd was dit best gevaarlijk.
Wat toch wel het mooiste zelf gemaakte speelgoed was, 'de vlieger' nu ook nog in gebruik op het strand of plekken waar nog veel ruimte is. Wij hadden niet veel in die tijd, maar plaats en ruimte was er in overvloed.
Zeker als het koren was gemaaid in het najaar, dan konden wij met blote voeten over de stoppels rennen tot het bloed uit je enkels kwam. Om te kunnen vliegeren moet je wel zo'n ding hebben. En kopen , dat was niet aan de orde, dus aan de slag met een latten kruis, goed in evenwicht een touw erom gespannen en dan met krantenpapier beplakken.
Als lijm, gekookte aardappels goed uitsmeren, goed aandrukken met een stapel blokken en laten drogen. Met wat geluk kon je aan beter papier komen, kranten waren heel snel kapot, zeker als het nat was, inpakpapier b.v. was veel sterker en wat vettiger, maar dit moest gekocht worden!

Dan bij het uitproberen een staart gemaakt, van de nylon kous van moeder, met het juiste gewicht, te zwaar dan kwam de vlieger niet omhoog en te licht dan ging hij in de lucht tollen tot hij de grond raakte en kapot sloeg, dan was het werk van 3 dagen in 3 minuten weer over en kon je weer van voren af aan beginnen.
Als dan na dagen van werken de vlieger eindelijk hoog en fier in de lucht stond en als het kon ook nog een beetje verder dan die van je maat, was je volmaakt gelukkig en deden je bebloede enkels ook veel minder pijn.

Ook was het in die tijd maar heel gewoon dat de kinderen thuis mee werkten, om samen in het levensonderhoud te voorzien van het gezin en de dieren die daar bij hoorden.
In de jaren ´50 hadden heel veel gezinnen een moestuin waar van alles in werd verbouw, zoals sla, worteltjes, natuurlijk piepers, diverse soorten bonen, verschillende koolsoorten, die dan direct gegeten konden worden of ingemaakt in de fles `wecken´.
Ook een stenen pot, gezouten en onder druk gezet door een houten plank met een kei erop, was een goede methode om onder andere bonen en kool te bewaren voor de lange wintertijd.

Bij veel mensen waren er ook dieren die zorgden voor de nodige bijdragen, om te kunnen blijven eten, kippen voor eieren en kippenvlees, varkens voor het vlees, de worst en balkenbrij, een geit of koe voor de melk en de boter, zo kunnen we nog wel even doorgaan.
Veel mensen hadden gewoon een mini-supermarkt achter en in en om het huis.
Dit gemak heeft ook een keerzijde, al die dieren moesten ook eten en dat dit niet vanzelf ging moge duidelijk zijn. Ouders die naast hun vaste werk vaak ook nog heel veel uren per dag moesten werken in de groentetuin en gaan werken bij een boer om daarvoor ´paardenhulp´ te krijgen om de grond te kunnen omploegen ed.
Ook moest voor veel duur verdiende centen grasweide worden gepacht voor de koe en moesten de kinderen als ze uit school kwamen met de koe gaan huujen. Je kreeg dan een boterham in de hand voor de grootste honger en een of twee koeien mee om langs de kant van de weg gras te zoeken en de beesten te laten grazen tot ze genoeg hadden en dat kon soms vele straten duren, als je dan een paar uur later weer thuis kwam en graag naar je vriendjes wilde gaan, moesten de buiken wel helemaal rond staan, anders kon je weer terug om ze nog meer te laten vreten.

Dan was er ook nog het varken, de vrolijke gast, die bij het in leven zijn, van alles werd toegestopt om maar heel goed te groeien, veel aandacht kreeg met de restjes van de tafel.
Men zou er bijna van gaan houden, maar dan was het November en ging hij geslacht worden, wat op zich al een heel ritueel was. De kinderen waren nieuwsgierige meehelpers en konden naast het stoken van de fornuisketel met sprokkelhout uit de bossen, om het water warm te stoken, niet veel meer doen dan vooral in de weg lopen.
Maar als eenmaal het varken op de leer hing kwam het moment, dat de blaas vergeven ging worden, wie het eerste de kont van het varken durfde te kussen was de winnaar en kon dan een rommelpot gaan maken, eerst de blaas goed laten drogen en dan spannen over een pot of bus met daarin kleine steentjes, in het midden een rietje in de blaas vast gebonden en het muziekinstrument was klaar, met je hand goed nat gespuugd op en neer over het rietje en daar was het rommelgeluid, waarbij je vastenavondliedjes kon gaan zingen, langs de deuren gaan, het liefst verkleed met een paar man en dan kreeg je daar wat snoep of een paar centen, veel plezier verzekerd.

Ik ben wat afgedwaald misschien, maar alles had met elkaar te maken, als wij op kamp gingen moest er voor de onkosten, die natuurlijk gemaakt werden betaald worden.
Dit was heel weinig in die tijd voor een week zo tussen de 5 en 7 gulden.
Wel was er een lijst met boodschappen, die ingeleverd moesten worden, zoals zelf gemaakte jam, honing, groente in weckflessen en niet te vergeten verse groente en fruit, natuurlijk heel veel piepers, boter en zelf gebakken brood, ook peperkoeken, hagelslag en suiker, alles verzamelen in grote kisten en potten.
Die voorraad ging dan mee op kamp, daar dan elke dag nog grote aantallen brood bijkopen en melk voor pap, of de brokkenpap, oud brood niet weggooien, maar in brokken in de melk.

Ook wil ik met het er bijhalen van allerlei spelletjes, werk in en om het huis aangeven, dat de jeugd zich zeker niet hoefde te vervelen, omdat er geen computer was en uren door brengen achter de televisie kon ook niet, omdat die pas eind jaren'60 in de huiskamers verscheen.

Er was een grote verdraagzaamheid, elkaar helpen was heel gewoon, van niks iets maken en met heel weinig tevreden zijn.

Zeker het was niet alles in die goeie ouwe tijd, maar is nu iedereen dan zo gelukkig met al die dure technische spullen?
Natuurlijk we moeten bijblijven, maar lopen we soms niet te hard van stapel, geen beperkingen meer, alles moet kunnen!

Even nog het vernoemen van onze geestelijke bijstand in deze 15 jaar.
A. van Weert was onze Pastoor vanaf 30 augustus 1940 tot 16 augustus 1964, toen ging hij naar Huize Binckhorst in Rosmalen als rector, hij bemoeide zich niet echt met de jeugdverenigingen, dat was voor de kapelaans.

Van	12 maart	1944	tot	14 september	1945	was onze aalmoezenier	Piet van Hoeckel
	15 september	1945		19 augustus	1948	"	Adriaan Kuijpers
	20 augustus	1948		18 september	1950	"	Gerard van Driel
	19 september	1950		28 augustus	1953	"	Bernhard Krijbolder
	29 augustus	1953		03 augustus	1956	"	Herman Mostermans
	17 augustus	1956		08 augustus	1959	"	Nico Reijniers
	09 augustus	1959		16 augustus	1964	"	Marius Schraven

Zoals je kunt zien is er elke 3 jaar of korter wisseling van de kapelaans, m.u.v. de laatste, die bleef 5 jaar. Maar ja, die had al een auto en dat vond pastoor van Weert wel stijl hebben om daarin rond gereden te worden.
Of was het omdat de parochie tijdelijk voor 9 jaar werd overgedragen aan de 'Orde van minderbroeders' in Nederland en kregen wij Paters, 16 augustus 1964.

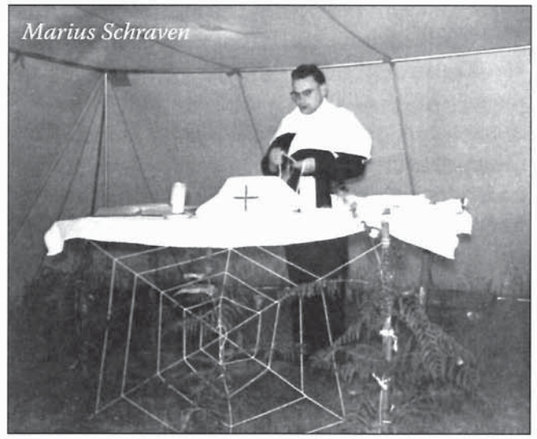

Hiermee wil ik de periode 1945-1960 afsluiten, tot 1961 en verder,

Gerrit Bimbergen, Hopman

Deel B. 1960 tot 1975.

Deze periode wil ik vooral stilstaan bij de vele weekeinden en zomerkampen. Maar ook de gebeurtenissen daar tussenin die minder leuk waren en aandacht voor de bouw van ons splinternieuwe eigen clubgebouw 'de Ruimte' natuurlijk.

Zoals vermeld ben ik de eerste keer mee gegaan op zomerkamp in 1958 met Thiel Hoeks als Hopman, daarna heb ik nog 2 jaar als vaandrig met Thiel meegedraaid, daarna ging de stam verder met Thiel en gingen wij, Tini van Gaal en ik, verder met de verkenners.

Enkele jaren gingen we met vaste regelmaat naar Limburg naar het mooie Belfeld.
Daar bij café Maalbeek is een geweldig terrein, vlak tegen de Duitse grens, met toen nog echte bewaking door douane met honden, wat het extra spannend maakte. Ook de grote zand afgravingen waren heel uitdagend om eraf te glijden en te verstoppen.
Tini kon heel boeiend vertellen over grote smokkelstrooptochten, die daar geregeld plaatsvonden en met de medewerking van de douane een spannend avondspel opzetten.
De smokkelaars waren overgekomen, vrienden en leden van de stam uit Berghem, die zich hadden verkleed en met grote zakken op de rug en nepgeweren in de hand de overtocht maakten. 's Middags waren er al echte douaniers op het kampterrein gekomen om onze hulp te vragen voor de volgende avond, nou dat was echt spannend, toch wel wat anders dan een spel.

Als het dan na uren wachten en heel lang stil zijn zover was dat de smokkelaars er aan kwamen waren de jongens niet meer te houden en gingen zij gewapend met allerlei zelfgemaakte wapens de vijand te lijf, goed dat het niet echt was. De vijand kreeg er flink van langs en moest uiteindelijk zelfs opgeven en zich bekend maken om geen gewonden te krijgen, zo fanatiek waren de verkenners om de opgekropte spanning van de laatste dagen kwijt te raken.
Ook de fietstocht naar de stuw in Belfeld, vogelpark in Swalmen, het witte stadje Thorn, het missie museum in Steijl, waren leuke uitstapjes die nog velen in herinnering zullen bewaren.

Als afsluiting van het scoutingjaar in 1961 en bij de geboorte van hun dochter, heeft de complete leiding bij Thiel en Leida thuis van een uitgebreid diner genoten, compleet met heerlijke wijn, echt lekker.

In 1962 ging Tini verder met de senioren verkenners, die later op 19 Juni 1965 tot rowans werden geïnstalleerd. Chef Tini van Gaal met 6 leden, Jos Brukx, Rudi van Breda, Leo van Oorsouw, Jan Keijzers, Jos Broeksteeg en Jopie van Nuland vormden samen de 96e afdeling van Nederland, met de gekozen naam Graaf Bernadotte, bijeenkomst in het lokaal boven in het Gemeenschapshuis aan de Kap. Kitselaarstraat .

Een van de minder leuke momenten is ongetwijfeld het overlijden van onze groepsleider Thiel Hoeks, 5 Maart 1966, die al bijna 20 jaar zijn beste krachten aan de verkenners van Berghem en het district regio Oss gegeven had en nu op veel te jonge leeftijd, nog geen 37 jaar, afscheid moest nemen van ons, zijn verkenners. Met nog veel meer verdriet natuurlijk voor zijn vrouw en dochter. Aleida zijn echtgenote was altijd bereid om ons te helpen en ging mee op kampen als kookstaf, eigenlijk verloren wij niet een, maar twee hele grote krachten voor onze vereniging. Een dag na het overlijden van haar man, bracht zij haar zoon Martinus ter wereld, heel triest, maar zijn opvolger en naamgenoot was tegelijk een hele troost voor haar.

In1962 werd Thiel onderscheiden met de Gouden Jacobsstaf vanwege langdurige trouwe dienst.
De taak als groepsleider word overgenomen door Tini van Gaal, met algemene stemmen door de groepsraad gekozen, hij was al jaren de rechterhand en persoonlijke vriend van Thiel.

Vele jaren hebben wij met alle verkenners in de jaren '60 en '70 elke eerste Kerstdag een levende kerststal opgesteld en uitgevoerd, kompleet met een echte baby, os en ezel, meerdere schapen. Alle jongens hadden een rol, de voorbereiding was al een hele tour, eerst een stal bouwen met veel pionierwerk. Aan het plafond kwamen de grote blauwe tenten te hangen als wolken en de stal met veel stro, dan op de dag zelf, een os (kalf) was nog wel te vinden maar voor een ezel heb ik meerdere keren veel moeten rondvragen tot zelfs over de maas, om er een te kunnen lenen, ook de kleding veel van de vroegere kerkelijke processies hebben wij over genomen. Als we dan de hele morgen flink hadden gewerkt, konden we ons na de middag laten zien en met succes: heel veel ouders en kinderen, maar ook uit de hele omgeving kwamen de mensen kijken. De knikengel maakte overuren. Elke keer, als er wat in de bus ging, moest hij knikken.

Een jaar was Jantje Keizers de engel, Marie zijn tante kwam ook kijken, gaf aan de engel en hij knikte. Zij vond dat zo geweldig en zei: thuis krijg ik hem niet in beweging, maar hier wel!
Ze ging naar huis en kwam weer terug met veel centen en stuivers, ik zal hem wel krijgen de 'verrekkeling'. Boven in de wolken op de binten van het gebouw zaten ook vier engelen, dat waren meestal de druktemakers, hier zaten ze vast gebonden met touw aan de balken, zodat ze er niet vanaf zouden vallen, goed bewaard.

'DE RUIMTE' ons groepslokaal aan de Sportstraat, geopend op 14 december 1969 door Burgemeester Verheijen en met veel belangstelling van mensen uit Berghem, zoals de ouders van onze leden de welpen, verkenners en voortrekkers, maar ook de ouders van het meisjes gilde, de linker helft van het gebouw was voor de meisjes en het rechterdeel voor ons. Ook veel afgevaardigden van andere verenigingen uit Berghem, besturen van verkennersgroepen uit de regio Oss.
Wat waren wij blij met deze, eigen locatie! Feitelijk van meet af aan al te klein omdat de rowans nog in het gemeenschapshuis boven een lokaal hadden, en de senioren onder het toneelpodium van het voormalig jeugdhuis in het souterrain zaten. In de Ruimte was geen plaats voor een eigen plek voor hen.

Toch wil ik hier uitgebreid stilstaan bij de periode voor de opening, de bouwwerkzaamheden van dit gebouw, die zijn begonnen in mei 1968 met het oprichten van een werkcomité.
Daarin zaten dhr. P. Lonissen onze aalmoezenier van die tijd, M.(Ceel) den Brok, leverancier van bouw materialen en al jaren onze grootste fan, later meer hierover, J. Tonies afgevaardigde van het kerkbestuur en voorman in de bouw, P. Knipping namens de ouders van K.M. Gilde, J. van den Broek namens de ouders van de verkenners en ondergetekende G. Bimbergen afgevaardigde van de jeugdbeweging als voorzitter van dit comité, voor het aandragen van de wensen die bij de gilde en verkenners groepen leefden. Dhr. H. van Veghel niet in het comité maar wel mede tekenaar- ontwerper van het gebouw en afgevaardigde van de stichting gemeenschapsgebouwen Berghem was ook heel actief.

Alle ouders van de leden en bekenden, die zich aangesproken voelden voor de jeugdbeweging in het algemeen hebben wij, het comité, benaderd met een schrijven of zij genegen waren om met ons mee te komen werken.
Als het kon natuurlijk in hun eigen vakgebied en dan de keuze op een avond tussen half zeven en negen uur, en/of op de zaterdagmorgen vanaf half acht tot half een, en zaterdagmiddag vanaf half twee tot vijf uur, als blijk van waardering kreeg men een beloning van 1 gulden per uur.

Velen hebben spontaan ja gezegd, het was tenslotte om de georganiseerde jeugd van Berghem aan een eigen gebouw te helpen. En dat kon alleen als het kerkbestuur, de gemeente en vele vrijwilligers er aan meewerkten, alle namen vermelden is wat moeilijk, alles bij elkaar waren het er meer dan honderd.
Enkele namen wil ik toch wel vermelden van personen die meer dan 150 uren spontaan kwamen meewerken, zoals Jo Tonies, Piet Knipping, Henkie v.d. Berg, Bertje Gielis en ook onze aalmoezenier Paul Lonissen was veel aanwezig en bezocht de vakmensen thuis om medewerking te vragen, zeker ook alle dank voor Nellie Willemsen-Kluitmans die voor de koffie zorgde.

Het begon allemaal op 30 mei 1968 met het rooien van bomen en het graven van sleuven voor de leidingen, steigermateriaal kregen wij zolang te leen van aannemers Piet den Brok, Hendriks Oss, Marcel den Brok en van Dromers. Een schaftkeet van aannemer Gijs Ploegmakers.

Dan het uitgraven, het aanvullen met witzand en het betonstorten, stellen en daarna opmetselen van allemaal schoonmetselwerk binnen en buiten, een hele klus.

Daarna het timmerwerk aan de kapconstructie en met de dakbedekking onder leiding van Willie Hoeks was het gebouw dicht op 2 november 1968.
Dan het afwerken met schilderwerk onder leiding van John van den Broek, tegels zetten door Hans en Jos Broeksteeg, ondergetekende zorgde voor de elektrische installatie en het loodgieterswerk, te veel om op te noemen maar een geweldig goed samenwerkend bouwteam.

Het gebouw hebben wij in gebruik genomen na de vakantie in augustus 1969. De inrichting van binnen en buiten het gebouw hebben wij samen als leiding ter hand genomen en na een paar weken proefdraaien is het officieel geopend op 16 december 1969, door burgemeester Verheijen waarnemend uit Zeeland.
Samengevat kwamen zijn woorden hierop neer; Hij bedankte alle medewerkers voor het resultaat van dit prachtige gebouw, een geweldige prestatie waarin een dorp laat zien wat mogelijk is als er een paar mensen het voortouw nemen en het vertrouwen van de inwoners winnen voor het goede doel.
Met eendracht een gebouw voor de georganiseerde jeugd van Berghem realiseren, waar iedereen trots op kan zijn. Wij, het gemeentebestuur zeker, het mag gezien worden! Ik wens alle leden en leiding veel plezier in deze ruimte en dat jullie nog jaren hiervan gebruik kunnen maken.

Ook waren er sprekers, als afgevaardigden van het district uit Oss, van het KMG.
De verkenners en ook Pastoor Wolfkamp gaven alle lofuitingen over het resultaat, als laatste bedankte de voorzitter van de bouwcommissie Gerrit Bimbergen alle medewerkers en instanties voor de geweldige medewerking, waarna een plastiek aan de muur werd onthuld. Vier zwaluwen in de vlucht, in het blauw, ontworpen door onderwijzer Verharen als 'snelle vlucht voor de jeugd', ook dat we nu 'DE RUIMTE' hebben is goed gesymboliseerd, prachtig.

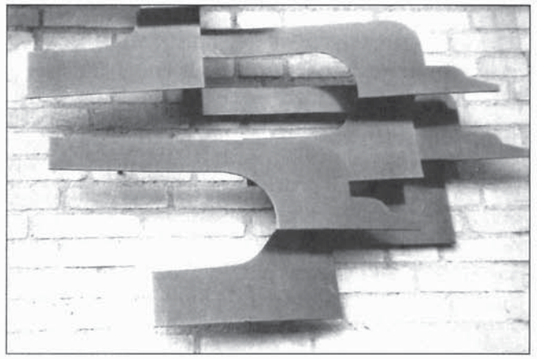

Wat waren wij blij met ons eigen gebouw, zelf mee ontworpen, zelf met veel medewerkers voor een gulden per uur neergezet, wat kon ons nog gebeuren? Nou daar kwam ik pas achter toen ik in 1977 bij de gemeente aanklopte om vergunning en medewerking om het gebouw een stuk uit te breiden, maar daar later meer over. Eerst feestvieren en met volle inzet verder.

Op 11 april 1969 heeft in het district Oss een installatie plaats gevonden van een nieuw bestuur, voor elke speltak is toen een commissaris benoemd, ondergetekende G.Bimbergen is aangesteld voor de speltak verkenners, door dhr. C. Ubink en drs. C. Bastiaanse uit Breda.

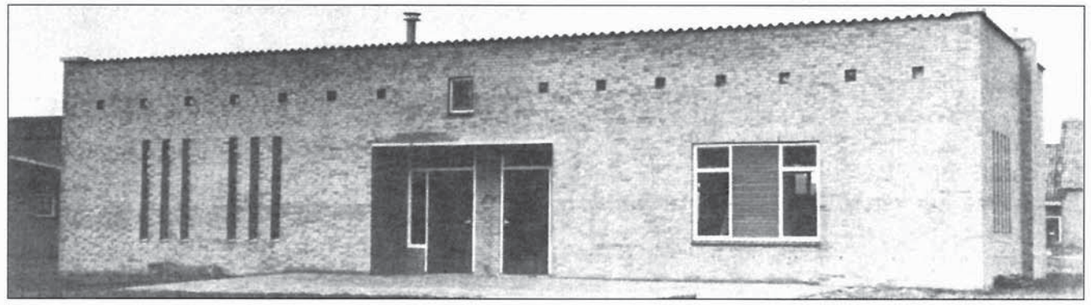

In 1970 bestonden de verkenners van Berghem 25 jaar, een goede reden om dit op gepaste wijze te herdenken. Op 30 Mei, de week voor deze datum hebben we alles uit de kast en van de zolder gehaald wat er nog was aan oude spullen zoals tenten en uniformen, we wilden de hele 25 jaar bij elkaar brengen op het voetbal terrein, toen nog gelegen tussen de Kap. Kitselaarstraat en de Sportstraat. De verkenners bouwden een kompleet tentenkamp van de jaren 50, ook het uniform met korte broeken over de knie en dassen met de kleuren van toen.
compleet met de bekende stok.
Stoken met hout in een gat in de grond , daarop een rooster voor de pannen, die weer waren ingesmeerd met groene zeep om ze later met veel schuurwerk met zand weer enigszins schoon te krijgen. Ook het pannenrek en de waterzak ontbraken niet.
Daarnaast stonden de moderne spullen die we toen gebruikten, 5 grote blauwe tenten met een binnentent erin, kooktoestellen op gas en tafels met banken, die door Tinie van Gaal waren gemaakt zodat we niet meer op de grond hoefden te werken en zitten.
Alles kompleet met vlaggenmasten en een toegangspoort een mooi gezicht. Dat vonden ook de vele belangstellenden tijdens de officiële opening met het hijsen van de vlaggen en rondgang daarna.

Tijdens de opening is Tinie van Gaal gehuldigd door de afgevaardigde van het district en van het nationale bestuur is aan hem een hoge onderscheiding, de "Gouden Jacobsstaf" toegekend voor het feit dat hij al 23 jaar al zijn vrije tijd besteedde aan de verkenners van Berghem, als groepsleider en als chef van de rowans.

Ook als materiaalbeheerder altijd weer nieuwe dingen bedenken en ook meteen maken, zijn tomeloze inzet moest maar eens een keer worden vermeld en deze gelegenheid was daar uitstekend voor geschikt.
Voor Tinie persoonlijk was deze hulde in zijn bescheidenheid zeker niet nodig, maar werd toch door hem gewaardeerd. Ook Annie zijn vrouw kreeg bloemen voor haar hulp en de vele uren dat ze alleen thuis zat als Tinie weer even iets moest gaan doen. In het gemeenschapshuis aan de St. Willibrordusstraat was de grote zaal ingericht om na de opening samen te komen en alle leiders en leidsters te feliciteren met dit 25 jaar bestaan. Burgemeester Verheijen, in Berghem waarnemend vanuit Zeeland, zei tijdens zijn toespraak jaloers te zijn op zo´n groep, die hij in zijn dorp niet kende, bedankte de leiding voor hun inzet en wenste ons al het goede voor de volgende 25 jaar.

Nadat nog enkele sprekers het woord deden was er ook de heer L. van de Heuvel, die namens de ouders van de leden ons bedankte en een stencilmachine aanbood namens de oud-leden.

D. van Veghel bood namens de stichting gemeenschapsgebouwen een voorraad papier en stencilmoedervellen voor een jaar lang aan. Dit kwam goed van pas, voortaan konden we nu zelf brieven en kampboekjes maken en uitdraaien wat we nodig hadden.
Ouders brachten een pot mee met Fl. 327,00 die zij hadden verzameld op het kerkplein voor deze receptie.
Aan de wanden van de grote zaal waren honderden foto´s opgehangen en tafels vol boeken e.d. over de afgelopen 25 jaar, daar is toen veel naar gekeken en herinneringen opgehaald vooral door de vele oud-leden.
Onze mede oprichter Jan van Zummeren werd tot ere-groepsleider benoemd.

En 's avonds tijdens de reünie is Lambert van de Heuvel benoemd tot ere- oubaas voor zijn inzet van meer dan 20 jaar als leider van verkenners en voortrekker, gefeliciteerd.
Tijdens de receptie waren de op dat momnet actieve leden bezig met een grote speurtocht, en later is er gezamenlijk en met veel inzet flink en lekker gegeten van een uitgebreide broodmaaltijd.

Elk jaar weer gingen alle groepen op zomerkamp.
Wij, de verkenners waren dan niet een week, maar 12 dagen op pad , we vertrokken op zaterdag, de week daaropvolgende zaterdag was het dan bezoekdag voor de ouders, wij gingen dan de woensdag daarna weer terug naar huis.
Ons kampterrein was niet altijd gemakkelijk te bereiken, ook omdat we eigenlijk wel ver van huis weggingen, altijd in colonne op de fiets.
Met onderweg schaften met een boterham en een glas ranja. Regelmatig werd er gestopt om even rap een bandje te plakken, lekke banden kwamen nogal eens voor in zo'n grote groep natuurlijk, anti lekbanden waren nog geen begrip.
De persoonlijke bagage en kampuitrusting werd gebracht en gehaald door onze grote ruimhartige sponsor Marcel den Brok, beter bekend als 'Ceel de Kolenhond'.
Dit omdat hij altijd voor de stookkolen zorgde en die bij de mensen thuis afleverde.
Nooit was het hem te veel. Voor het vertrek naar ons zomerkamp konden we al in zijn ruime winkel en magazijnen aan de Osseweg rond kijken of we wat konden aanvullen zoals touw, plastic, zeil, verf, spijkers en hout, te veel om te noemen en de prijs... "och geef maar wat, ik heb het toch liggen", het is voor een goed doel.

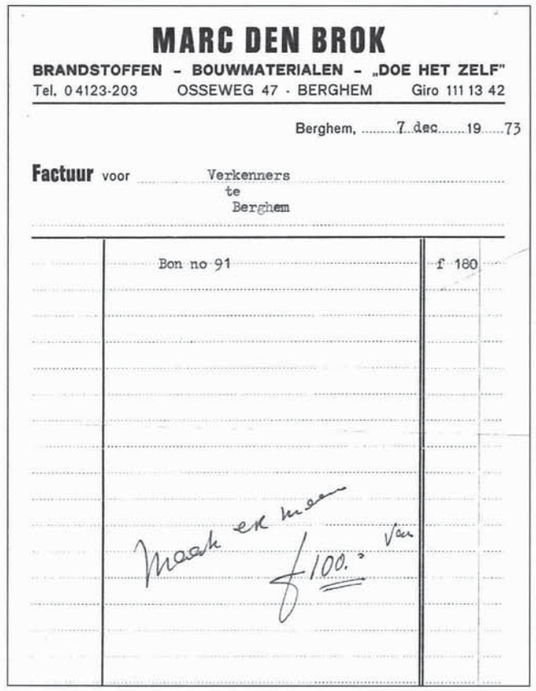

MARC DEN BROK
BRANDSTOFFEN - BOUWMATERIALEN - „DOE HET ZELF"
Tel. 04123-203 OSSEWEG 47 - BERGHEM Giro 111 13 42

Berghem, 7 dec 1973

Factuur voor Verkenners te Berghem

Bon no 91	f 180
Maak er maar f 100.- van	

Dan het vervoer; de vrachtwagen of 2 kleine open laadbusjes werden door Ceel of zijn medewerkers zoals Thé van der Lee en Kees van Gruijthuizen op de vrijdagavond voor het vertrek van zaterdag neergezet bij ons hoofdkwartier.
Dan werden ze geladen met alle spullen die we nodig dachten te hebben. Kisten vol met keukenuitrusting, tenten om in te slapen, maar ook voor de bagage en de materialen,de mistent en de grote legertent voor als het slecht weer zou gaan worden, hout, palen en planken voor pionieren van tafels en banken, keukenrekken, een toegangspoort, kabelbaan e.d.

Heel veel hout en touw om de boel aan te kleden en om er dagen mee bezig te zijn, dan nog de persoonlijke spullen van iedereen die mee ging, tassen en plunjezakken vol, luchtbedden en slaapzakken, en niet te vergeten heel veel etenswaren voor de altijd hongerige troep.
De hele dag in de frisse buitenlucht spelende jongens, die kunnen heel wat brood en aardappelen verstouwen.

Op zaterdag vertrokken wij vroeg met zijn allen op de fiets om naar Belfeld in Limburg, Austerlitz in Utrecht, de bossen van Wisch in de achterhoek of naar Renesse in Zeeland te gaan, altijd een hele onderneming.

De fietsen waren in die tijd niet echt geweldig, veel kinderen hadden er vaak zelf nog geen of een hele slechte. Daarom kregen zij er een mee van de ouders, opa, of een bekende, die er een hadden staan, soms lang niet gebruikt.
Van te voren was er dan een inspectieavond om te kijken naar de staat van het vehikel, maar veel was er niet te veranderen, nieuwe banden of ketting was voor de meeste gezinnen niet te betalen.

De gevolgen waren dat we onderweg van de 70 tot 90 km., wat de gemiddelde afstand naar de zomerkampen zo'n beetje was meestal veel stukken reden, vooral lekke banden.
Maar ook de ketting, de trappers en dan ook nog de kleine aanrijdingen onderling, door onoplettendheid, speels gedrag en de vermoeidheid later op de dag.

Wij, de leiding, waren na de zoveelste lekke band zo bedreven in het repareren daarvan, dat de laatste achterblijvers niet meer hoefden te stoppen en meteen weer konden doorfietsen, de band was weer gemaakt.

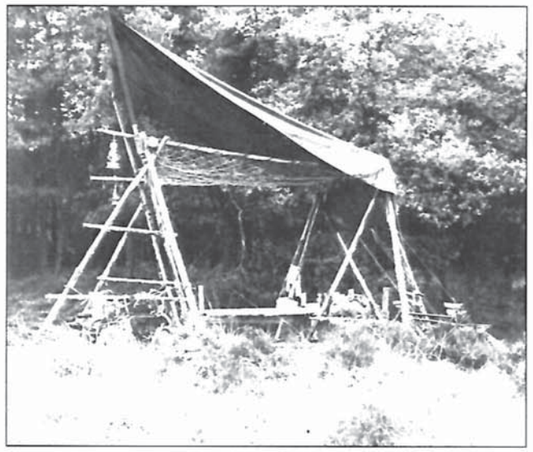

Als wij dan in de namiddag aankwamen was ook de bagage meestal al aangekomen, nu alles nog afladen, tenten opzetten en voor het eten zorgen, vermoeid ging iedereen de eerste dag gewillig naar bed, dat zou in de loop van het kamp wel anders worden.

Het is natuurlijk onmogelijk om alle belevenissen van die jaren hier op papier zetten. Toch probeer ik met het beschrijven van enkele voorvallen u een indruk te geven van hoe wij dit beleefden en door de kinderen en ouders gedragen werd.
Ok schrijf hier over de verkenners omdat ik daar deel van uit maakte, welpen en senioren hadden elk hun eigen programma, dit was ook spannend en het navertellen waard, maar daar kwam ik alleen even op bezoek.

Het hele jaar door hadden we elke week bijeenkomsten in ons hoofdkwartier, dan hadden we oefeningen om handigheid te krijgen in kaart en kompas, pionieren van houten kunstwerken.
Veel spel in en om het Hoofdkwartier en met redelijk weer gingen we naar de bossen om ons uit te leven in een smokkelspel of het spoorzoeken. Enkele keren per jaar gingen we op weekend met de tenten en alle keukenspullen op de fiets naar Nistelrode, Bergharen, Helvoirt, enz.

Ook heel aantrekkelijk waren de patrouillewedstrijden in het district tegen de andere groepen van b.v. Ravenstein, Nistelrode, Megen en de 4 groepen van Oss.
Via een heel puntensysteem kwam uiteindelijk de winnende patrouille naar voren, die dan weer naar de gewestelijke wedstrijden werd afgevaardigd ergens in Brabant.
De winnaars daarvan gingen dan weer naar de landelijke wedstrijden in Utrecht of Overijssel, Ook wij hebben enkele keren het landelijk gehaald, in 1970 waren de "Vossen" van Berghem, met als leider Mari van der Lee en Sjakie Boeijen, Bert Knipping, John van den Broek, Freddie Bimbergen, eerste geworden in Nistelrode.

Maar het hoogtepunt in het jaar was natuurlijk het zomerkamp en alles daarom heen met de voorbereidingen.
Neem nou de ouderavonden, dat was een bijeenkomst om voor het kamp uitleg te geven van wat wij zoal gingen doen op kamp, de geldelijke bijdragen in ontvangst nemen en bijzonderheden uitwisselen van het deelnemende kind.
Dan later op de avond onder genot van een drankje en met de platenspeler muziek draaien voor de dans liefhebbers.
Ook ontstond daar het idee om met zijn allen op bezoek te komen op het kamp, zoals al aangegeven op de zaterdag een week na vertrek.
Omdat er toen nog maar enkele ouders een auto hadden zorgde de leiding dat er een bus werd geregeld en tegen een kleine vergoeding kon hiervan gebruik worden gemaakt.
Ook broertjes, zusjes, opa, oma konden als er plaats was mee.

Op de bewuste dag zaterdagmorgen verzamelden de bezoekers zich op het kerkplein om met zijn allen in de bus te klimmen, kinderen op schoot, met 75 man in de bus en enkele auto`s er achteraan. Zo kwamen er rond de middag vaak meer dan 100 bezoekers het kampterrein opgelopen.

Een heel mooi zomerkamp was zeker 1963, toen we een speciale plek kregen aangeboden in de provincie Zeeland in het natuur gebied 'De Schelphoek' in Serooskerke.

Deze uitzonderlijke kans kregen wij, omdat Kees van Erp, zoon van de directeur van de boterfabriek in Berghem, werkzaam was bij Staatsbosbeheer in Zeeland en ons deze geweldige plek kon aanbieden. Hij wist als geen ander dat wij hier van zouden profiteren en genieten, omdat ook hij jaren lid is geweest van de Berghemse verkenners,ook zijn zuster Paula is jaren akela geweest van onze welpen.

'De Schelphoek' is ontstaan tijdens de dijkdoorbraak in 1953, hier is een gat in de dijk van enkele honderden meters breed en 80 meter diep, waarin complete boerderijen zijn verdwenen.
De dijk is gedicht met caissons, betonnen bouwwerken zo groot als een blok huizen, die zijn daar naar toe gevaren, daarna met zand en water vol gespoten, totdat ze afzonken, zo meerdere op elkaar en naast elkaar.
De bovenste steken nog enkele meters boven het zeewater uit, hier hebben wij nog verschillende avondvullende spelen gehouden.
De grote afstand was niet met de fiets te doen, daarom goed van te voren het vervoer regelen.
Ceel ging weer onze spullen wegbrengen: "ik ga vroeg, dan kan ik vanmiddag nog thuis wat doen". Daarom vertrok hij die zaterdag al om 6.00 uur.

Wij met vrachtwagen 2, alle verkenners met hun fietsen met plunjezak samen met leiding 30 man, vertrokken 8.30 uur uit Berghem.
Het probleem was, dat we niet over de weg naar Schouwen Duivenland konden, er was toen nog geen brug, maar alleen met de veerboot van Sijpe. Dit was bekend natuurlijk, maar toen wij waren gaan kijken was het geen vakantieseizoen en in juli wel.

Bij aankomst van wagen 2 bij de veerpont was het wel even schrikken, er stond een hele lange rij auto`s die allemaal over wilden, daarvan was meer dan de helft Duitsers, op vakantie, leuk.
Ik heb toen mijn fiets uit de wagen gehaald en ben toen een paar kilometer naar voren gefietst Voorin stond Ceel nog steeds te wachten en te balen.

Wij hebben toen een plan bedacht om zo vlug mogelijk over te kunnen varen, ben wagen 2 gaan halen langs alle wachtenden heen naar voren en toen alles snel eruit.
Verkenners met eigen fiets en plunjezak en diverse andere spullen mee en klaar staan voor de volgende boot, waar wij allemaal op mochten, want fietsers hebben voorrang.
Ook Ceel kon deze rit mee, maar vele wachtende Duitsers waren niet zo blij, omdat wij hun plaatsen innamen.

Aan de overkant hebben we alle spullen verzameld en zijn wij verder met de fiets naar ons kampterrein gereden.

Ceel heeft toen dit stuk nog een tweede keer gereden om alle bagage op te halen, wagen 2 kon meteen weer richting huis, met heel veel dank aan Adriaan Megens.

Wij hadden daar alle vrijheid, echte natuur, geen elektriciteit en geen waterleiding, dit moest met een soort van giertank worden aangeleverd, wel veel water met daarin heel veel vis en aal, fuiken gezet en met de hengel emmers vol gevangen, ook waren er veel konijnen, dus ook strikken zetten en met succes, zelfs enkele ganzen moesten er aan geloven.
Volgens afspraak mocht dit. Als wij weg waren, gingen er jagers met vergif aan het werk, omdat ze bang waren dat er gaten in de dijken zouden worden gegraven.
Een geweldige ervaring waar over een boek te schrijven is, in 1971 hebben we het nog een keer overgedaan nu met verkenners en senioren, weer met alle dank aan Kees van Erp.

Neem nou het kamp in Eersel in 1968, daar hadden wij, de verkenners, al een week doorgebracht met kamperen en uitstapjes in de omgeving.

Ook het bezoek aan het klooster in Postel-Belgie was geweldig, wij hadden met de paters een afspraak kunnen maken om het klooster van binnen en buiten te bekijken, kompleet verzorgd met eten en drinken, daarna hebben we ons nog opgesteld voor een foto, die daar is gemaakt door Bennie van Schaijk.

Ook het bezoek aan de Achelse kluis met klooster en tuinen was indrukwekkend.

Dan de ouderbezoekdag, dagen van voorbereiding om goed voor de dag te komen met onze Brusselse kermis, we hadden schommels, een heuse draaimolen, wippen en een kabelbaan gepionierd, met de vele kramen met ballen gooien, blik werpen, ringsteken e.d. en niet te vergeten de eetkramen met poffertjes en pannenkoeken, alles zelf gemaakt en verkrijgbaar met kampgeld bonnen, die dan weer te koop waren voor 2 gulden 500 bonnen.

Bij aankomst eerst verwelkomen van elkaar en de meegebrachte lekkernijen overgeven, de slaaptent en keuken bekijken en dan naar de openingsplek voor verwelkoming en uitleg van de hopman, wat er die middag ging gebeuren.
Iedereen voor en achter de kramen werkte prima samen, het was een geweldige middag en al veel te snel 5 uur om weer afscheid te moeten nemen van de ouders, waarvan sommige het zelf niet helemaal droog konden houden.
Toen de karavaan weer was vertrokken, om onderweg nog ergens te stoppen bij een café of restaurant, bleven wij achter met een geweldige bult werk en een heel goed gevoel over die dag, waar later nog vele malen over gesproken is.
Verhalen werden steeds sterker.

Ook het zomerkamp in Austerlitz, bij Zeist, in 1970, daar hadden wij, de verkenners, al een week doorgebracht met fiets uitstapjes naar het treinmuseum in Utrecht, vliegbasis Soesterberg, de radio en tv. studio´s in Hilversum.

Met de heenreis en alle uitstapjes per fiets, samen met 35 man hebben we in totaal meer dan 15.000 km. gefietst.

Wat hebben we veel gezien,veel geleerd en erg veel genoten, en dan is er ook nog de voorbereiding van het ouderbezoek, weer komen er meer dan 100 familieleden die dag opdagen.

Bij de opening kregen de bezoekers te horen dat wij, verkenners en leiding, dit jaar de ronde van Frankrijk hadden uitgezet, die werd op het zelfde moment gereden, dus daarop ingehaakt. Een parcours van enkele kilometers uitgezet kompleet met hindernissen, enkele stukken moesten inderdaad worden afgelegd met een fiets. Hiermee tussen en over obstakels rijden, water aannemen en overbrengen, na het vallen e.h.b.o. toepassen, na een val in een ravijn moest de renner er weer uitgetrokken worden om met kledingstukken een zo lang mogelijke reddingslijn maken.
Er mocht echter maar een keer het zelfde kledingstuk gebruikt worden dus er werd alles uitgetrokken om te kunnen winnen zoals, broeken, stropdas, nylon kousen, onderhemden, galgen en zelfs de b.h. mocht mee doen, hilariteit verzekerd, de langste lijn haalde ruim 34 meter!

De bezoekers werden vooraf verdeeld over tien groepen, de verkenners moesten allemaal op de posten staan en er op toezien dat alles eerlijk verliep, vervolgens punten geven op een kaart die de groepen bij hadden.
Het was weer reuze gezellig, het zonnetje scheen volop, maar één groep was zo fanatiek bezig om te winnen, dat het niet altijd eerlijk ging, onder leiding van Piet Knipping, die altijd klaar stond om te helpen en ook altijd in was voor een geintje.
Zij wilden extra punten hebben en daar spraken zij de jongens op de posten op aan, die dit op hun beurt niet wilden, het spel eerlijk wilden spelen en bij de hopman kwamen klagen over deze groep. De groep van Piet vonden het prachtig en stoer, hadden er schik in om wat te sjoemelen met de strakke spelregels, zij behaalden ruim de eerste plaats, wat nu?
We moesten iets verzinnen om dit tegen te gaan, de doping test werd ingelast!

Elke groep moest na het inleveren van de puntenkaart een ballon opblazen en die kwam met het groepsnummer erop aan een waslijn te hangen, ook die van de groep van Piet.
Alleen was die verwisseld met een ballon, die met gas gevuld was. Bij de prijsuitreiking de dopingtest. Door een vuurtje onder de ballon te houden, steeds was het psssssst... ballon kapot.

Maar toen de gasballon aan de beurt was, gaf dit een klap van jewelste, was het duidelijk dat hier sprake was van dopinggebruik en dus diskwalificatie moest volgen.
Het werd door de groep heel sportief opgevat, de verdere dag was er veel geplaag naar Piet en vreugde bij de postenbezetters.
Toen de karavaan weer vertrok was er een moeder, die stiekem alle spullen van haar zoon had ingepakt en moest hij vroegtijdig mee naar huis: "hij heeft zo'n heimwee dat hij niet kan blijven". Wat bleek nou: de jongen had geen verlangen naar huis..., maar de moeder wel naar zoon William.

Het hele zomerkamp was het prachtig zonnig weer, behalve op de laatste, het bleef onafgebroken stortregenen.
Een dag eerder was er al veel afgebroken, nu alleen nog de slaaptenten afbreken en de boel opladen.

Ceel was er al met een hele grote vrachtauto en samen hebben we toen overlegd en een plan gemaakt om niet met 35 man dat lange stuk naar huis te moeten fietsen met dit weer.
Allen kiste, tentzakken, keukenspullen hebben we op de laadbak aan de buitenkant rondgezet, zodat we in de midden een tunnel kregen van 1 meter breed en wel 6 meter lang, daarboven op zeil, het pionierhout en als laatste ook nog alle fietsen, zo, die zat vol!
Alle verkenners werden in de tunnel gezet en daar zaten ze lekker comfortabel droog en gezellig.

Toen zijn we gaan rijden, via het kleine achteruitkijkraampje hadden we contact met elkaar. Bij het veerpont in Megen aangekomen moest iedereen heel stil zijn, wat ook gebeurde. Er zou anders per persoon betaald moeten worden, en we hadden nogal wat verstekelingen aan boord.
Ik zie de pontbaas nog op ons af komen en met zijn vinger wijzen naar de 4 mensen voor in de cabine, hij zei: dat zijn er dus 3 extra, wij moesten daar erg om lachen, maar hij begreep dat niet zo.

Veilig thuis aangekomen konden we weer terugzien op een fijn geslaagd zomerkamp.

Wij hadden wel een nieuw onderkomen met 'De Ruimte', maar er zaten nog twee groepen elders; de Rowans boven in het gemeenschapshuis en de senioren onder het toneel in de kelder van het Jeugdhuis, het toenmalige gemeenschapsgebouw.
Die hadden deze kelder helemaal aangepast en geschilderd, kompleet met bar en spotjes, het zag er geweldig uit, op zaterdag 21 augustus 1971 was de opening, 15 man, drie groepen Victory Fighters en hopman Bimbergen, alle ouders waren uitgenodigd voor de opening.

Ook in 1971, een druk jaar vol activiteiten, kregen wij de uitnodiging van afdeling Den Bosch om met hun mee te gaan naar de bedevaart in Beauraing, in het zuiden van België, tegen de Franse grens. Zij herdachten dat ze voor de 25e keer daar heen gingen.
Bij deze gelegenheid even flink uitpakken, wij met 25 verkenners en leiding en ook nog 27 bruidjes uit Schaijk mochten mee.
's Morgens om 5.20 uur opstappen bij de kerk voor een lange dag, niet alleen voor ons, maar ook nog 24 andere bussen vol met pelgrims gingen mee, een geweldige ervaring.

Bij aankomst eerst naar de hoogmis, later na de pauze het lof om 14.30 uur ,even rondkijken en wat kopen en om 16.15 uur weer vertrokken richting Berghem, waar we om 22.00 uur aankwamen, een hele gezellige dag. Veel verwend door al die grote mensen, sommigen hebben de laatste kilometers niet meer mee gemaakt, de ogen waren dichtgevallen, maar vergeten zullen ze dit niet.

Op 21 februari 1973 neemt onze groepsleider Tini van Gaal afscheid van de groep, waar hij zoveel jaren en met zoveel energie leiding aan heeft gegeven.
26 Jaar lang bij verkenners, senioren, rowans en als groepsleider heeft hij heel veel tijd in de vereniging gestoken, hij gaat met tegenzin weg, wij zullen hem missen.

Ondergetekende werd door de groepsraad met algemene stemmen gekozen als de nieuwe groepsleider.

De eerste zondag in mei gingen wij naar 'Onze Lieve Vrouw' in Den Bosch, lopend vanuit Berghem en dan met de trein of ander vervoer weer terug, dit was elk jaar weer een uitdaging.
In 1970 en ook daarna hadden wij een andere manier gevonden om er meer dan het lopen van te maken. Met de overste van het klooster langs de Rijksweg in Nuland hadden we een afspraak gemaakt, om daar, achter het klooster in de tuin, onze tenten op te zetten en dan van daaruit naar de St. Jan en weer terug te lopen.
Best een uitdaging maar wel te doen.
Op zaterdag daar naar toe en na het opzetten en inrichten van de tenten, mochten wij binnen in het klooster rondkijken, diverse verhalen kwamen meteen op gang, na wat drinken en een dank je wel, weer weg.
Zondag morgen vroeg, om 6:00 uur er uit en na een half uurtje gingen we op weg. Toen we onder Hintham waren, haalde de wandelclub van Hartog ons in, die waren wel uit Oss vertrokken. Daarbij zaten diverse lopers uit Berghem, zij kenden ook de verkenners, heel verbaasd, dat wij al zo vroeg hier waren.
Wij hadden gezamenlijk afgesproken niet te spreken over waar wij gestart waren, zij liepen verder. In de St Jan naar de hoogmis, nuchter zoals het bij en bedevaart gebruikelijk was.
Daarna de meegebrachte boterhammen opgegeten en wat gedronken bij collega-verkenners, Die zaten destijds nog hartje stad, vlak bij de Sint Jan.

Vervolgens werd nog even de toren beklommen, genoten van het fraaie panorama over Den Bosch en ommelanden en na 3 uurtjes weer aan de terugtocht begonnen.
Wat wil nou het toeval? Ongeveer op dezelfde plaats in Hintham werden we weer ingehaald door wandel club Hartog.
Die waren niet alleen verbaasd, maar ook vonden zij dat dit eigenlijk niet kon, "maar wij zijn wel de verkenners" was de kreet, niks zeggen, een paar kilometers verder lagen de Hartog leden in het gras met benen omhoog te rusten en blaren te prikken.
Wij moesten er ook bij komen liggen, dan zouden zij ons wel verzorgen, maar als ik de mannen van 11 tot 15 jaar hier aan toe zou laten geven kwamen we nooit meer in Nuland..., dus nee, doorlopen!

Ik was een barbaar en het leek wel een slavenclub enz.
Een paar km. verder zijn wij afgeslagen bij het klooster en zij hebben ons niet meer kunnen inhalen.
Naderhand waren de verhalen niet van de lucht en werden steeds sterker, wij vonden het schitterend.

Vele jaren hebben wij huis aan huis het oude papier opgehaald
Elke 2de zaterdag van de maand, dan gingen wij met een wagen en trekker van familie van de Wetering uit de Hoessenboslaan rond en met een aanhanger achter de auto van den Hop, overgeladen op het meester Gielenplein.
Als hij vol was naar Max Mozes in Oss, hier wegen en met de hand weer afladen en dit vijf/zes keer op een dag tot alle straten leeg waren.
Zwaar en vies werk.
Als de oud papierprijs hoog was, haalden veel mensen het papier, dat voor ons buiten was gezet, zelf op en gingen dat dan verkopen. Zelfs soms ouders met kinderen, die bij de verkenners waren werden zo tot kapers op de kust.
Later hebben we dit samen met de ponyclub gedaan, toen kwam er al een container op het Mr Gielenplein staan van de firma van Munster. Zo was het een stuk beter geregeld.
Daarnaast had de gemeente een garantieprijs ingesteld van minimaal 5 ct.per kg. Als het oud papier minder opbracht kregen we dit aangevuld. Zo loonde het vele werk de moeite.

Op 16 november 1974 weer een installatie, de seniorenverkenners werden geïnstalleerd tot rowans van afdeling R. A. 96, samen met hun chef Gerrit Bimbergen, in totaal 12 leden, welke ik graag bij naam wil noemen, omdat we nog vele jaren samen zouden optrekken en diverse acties en zomerkampen in het buitenland gingen ondernemen.

Hans Bressers, Pieter Gremmen, Hans van Heumen, Theo Hoeks, Jos de Kadt, Ton de Kadt, Wim van Lent, Geert Megens, Paul Megens, Theo van Oorsouw, Frank Schuurmans en Frans Vogels, na een gezellig feest met veel voordracht, in het bijzijn van de ouders van de rowans en de leiding van toen voor welpen en de verkenners.

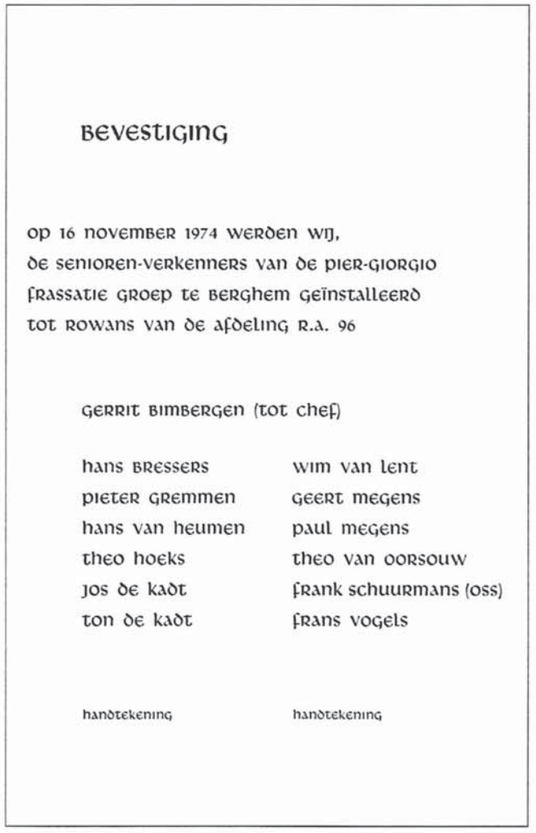

BEVESTIGING

op 16 NOVEMBER 1974 werden wij,
de SENIOREN-VERKENNERS van de PIER-GIORGIO
FRASSATIE GROEP te BERGHEM geïnstalleerd
tot ROWANS van de afdeling R.A. 96

GERRIT BIMBERGEN (tot chef)

hans BRESSERS	WIM van LENT
PIETER GREMMEN	GEERT MEGENS
hans van HEUMEN	PAUL MEGENS
THEO HOEKS	THEO van OORSOUW
JOS de KADT	FRANK SCHUURMANS (OSS)
TON de KADT	FRANS VOGELS

handtekening handtekening

Een geweldig stel blijkt ook later.

De eerste buitenlandse trip hebben we al gemaakt in juli 1974, een trektocht door Duitsland.

In augustus1964 kregen wij in Berghem paters Franciscanen in de parochie onder leiding van Pastoor Wolfkamp.
Een van zijn kapelaans, Paul Lonissen,werd de aangewezen man voor de verkenners.

Veel had hij nog niet met dit soort jeugdwerk mee gemaakt, het was echt aanpassen, maar hij leerde snel.Later kregen we pater Thomas van Schaick en die bleef ook na de komst van Pastoor van Antoon van Genugten, 5 juli 1973. Beiden hadden veel belangstelling voor scouting Berghem, maar daar kom ik in mijn volgende stukken nog op terug.

Hiermee wil ik de periode 1960-1975 afsluiten, tot 1975 en verder, Gerrit Bimbergen Chef.

Eerder verschenen verhalen in 't Vagevenster sinds 1992

1 Oprichting Heemkundevereniging 't Vagevenster/Geschiedenis rondom de gerechtsplaats Berghem/Jan Nelissen (1).
Het kruisbeeld langs den openbare weg te Berghem.
2 Expositie Koninginnedag/Jurgens/Generaties in bewegen/Het grafkruis van pastoor Prinsen/
Oude ambachten en gebruiken/Past. van Genugten Ereburger/Jan Nelissen (2).
3 Op de Lallenberg/Herman Parlevliet/Gedenksteen overleden missionarissen.
4 Terug naar de Lallenberg/Straatnamen Wim v.d. Heuvel/Dwarsdijken Hertogswetering/
Vroeger keuterboer en arbeider.
5 Berghem Wereldoorlog II.
6 Broeder Chryostomus/Proost/Hendige klumkes (klompenmakers)/Allemaal familie?
7 Berghem vanuit de lucht 1944/Over watersnood en geldnood/Bodemvondsten/Kozakken in Berghem/Belasting rond 170(
d'n Bik op het platteland/St. Anna vereniging/Expositie in het kader van 50 jaar bevrijding 1945 – 1995.
8 Wie was de baas, Pastoor of Burgemeester 1919/Noodziekenhuis 1944 – 1945.
9 Soeur St. Jacob – Anna v.d. Heuvel/Aanwinst voor Berchs Heem/Henk Luijerink onderscheiden/Den Heihoek/
Pauselijke Zegen/Het verzamelvirus.
10 Schuurkerk Harensesteeg/Broeder Hippolytus (Rudolf van der Heijden).
11 Het Brabantse boerendak/De Harensesteeg – 1800 tot 1850 als straatweg-waterweg-tolweg.
12 Jo Hoeks-van Thiel/Monseigneur Harry van der Putten/De geschiedenis van de post te Berghem/
d'n bik op het platteland.
13 R.K. Coöperatieve Stoomzuivelfabriek St. Joseph 1917 – 1964.
14 Jan Broers/Berghemse St. Willibrorduskerk, een Kathedraal Monument/Kerk van Berghem in vroegere jaren (1).
15 Burenhulp jaren '50 in het Duurensend/Kolenhandel den Brok/Kerk van Berghem in vroegere jaren deel 2/
Amateur-archeoloog Jan van de Coolwijk.
16 Bijna 100 jaar Zusters van Liefde in Berghem 1884 – 1982.
17 De Bergse Zeeg een riviertje of beek dwars door Berghem, onderzoek naar een natuurlijke waterloop/
Een pracht van een 'huis en hoff' van oorsprong laat 17e eeuws.
18 Berghemse molens/Archeologie in eigen tuin/Berghemse mensen in 1876.
19 Ook Berghem was lang een Koning rijk. Schuttersgilden.
20 Verloskunde in de vorige eeuw/Bruidsjurk per luchtpost/Thuiskooksters/
Kerk van Berghem in vroegere jaren (deel 3 slot)/Notities van Pastoor van Genugten.
21 Gemeentehuis Berghem/Een stukje Nederlands-Berghemse geschiedenis/Heistraat 7.
22 Het Berghemse Wit-Gele kruis van 1917 – 2000.
23 Van den Kromme Slip/Thé de Smid/Een 'Bergse soldaat in mei 1940'.
24 Tol op de wegen rond Berghem.
25 Oorlogservaringen Harrie van Orsouw.
26 Het ontstaan van Landgoed Zevenbergen.
27 Verzet in Berghem en omgeving 1940-1945.
28 Martinus Oortman – Onderwijzer en gelegenheidsdichter in Berghem 1837-1889.
29 Bart Megens vertelt over zijn hobby 'Bijenhouden'/ Michiel Withnij (1643-1721), de eerste secretaris van
Berghem en Nistelrode in de geest van de Politieke Reformatie!
30 De pauselijke zouaven uit Berghem.
31 Jeugdherinneringen enz.
32 Tot verrassing van velen bleken we familie te hebben in Noord-Amerika
33 Scouting Berghem 70 jaar jong